

DIRVA

ŽIBURIAI TAMSOJE

Nėra to blogio, kuris neišeitų į gerą

Nuo paties prezidento žemyn visi sutinka, kad Jungtinės Amerikos valstybės nūdien pergyvena sutemas. Net atrodo, kad jei taip tęsis toliau, jų balsas tarptautinėje politikoje nebus daug stipresnis kaip kaimynės Kanados. Tai, žinoma, perdėjimas, tačiau nuotaikos šiame krašte iš tikro yra tokios, kad Washingtono administracija negali vesti daugiau energingesnės politikos negu Ottawos vyriausybė. Prezidentas Fordas, tiesa, savo pereito ketvirtadienio spaudos konferencijoje teigė, kad JAV nepaliks savo sąjungininkų bėdoje, bet didžiausia tos konferencijos dalis buvo skirta klausimams apie Vietnamą, kur JAV kaip tik tai padarė.

Vienintelė paguoda šioje tamsioje situacijoje yra tai,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kad JAV nuosmūkis buvo nemaža staigmena ne tik jos draugams, bet ir... priešams. Kaip charakteringą smulkmeną čia galima būtų paminėti Raudonosios Kinijos pareigūnų susirūpinimą padėtimi Portugalijoje ir jų privačius įtaigojimus, kad JAV ir NATO turėtų kaip nors 'sutvarkyti' Maskvos šalininkus tame krašte. O pati Maskva iš išibėgėjimo vis dar kalba apie Europos Saugumo konferenciją, kurios tikslas yra legalizuoti dabartinę būklę, o ne sudaryti pretekstą tolimesniam veržimuisi į Vakarus. Kitaip sakant, sovietų politika turėjo daugiau defenzyvinį pobūdį negu ofenzyvinį. Pastutinių dienų įvykiai buvo

netikėti ir Kremliaus politbiūrai, kurio nariai, kaip ir visi seni žmonės, nori daugiau ramybės negu naujų galvosūkių.

Ne visai blogos žinios ateina ir iš arabų pasaulio. Egipto nutarimas atidaryti Suez kanalą, nelaukiant tolimesnio Izraelio pasitraukimo Sinajaus dykumoje, kalba už tai, kad Egiptas ir kiti arabų kraštai nesiveržia į šventąjį karą. Arabai taip pat suprato, kad jų gerbūvis daugiau priklauso nuo JAV gerovės negu nuo ko nors kito. Vaizdžiai kalbant, Amerika yra ta karve, kurios pienu jie dabar maitinasi. Net toks Irakas, kuris buvo patekęs stipresnėn sovietų įtakon, šiandien jos kratosi. Jis neturi diplomatinio santykių su JAV, tačiau interesus tačiau atstovauja amerikiečių diplomatai Belgijos atstovybėje. Šiandien Irakas stengiasi palaikyti glaudesnius prekybinius ryšius su Vakarais negu sovietų bloku, net ginklus pradeda pirkti čia.

SUVAŽIUOJAMA IŠKELTI NAŠAUS DARBO VAINIKĄ

JURGIS JANUŠAITIS

Lietuvių fondo vadovybė skelbia džiugią žinią: tikslas pasiektas. Fondas užbaigė pirmąjį milijoną. Pradėtas antras milijonas. Jau plaukia nauji įnašai. Ryzto, gerovės valios ir aukos taurių lietuvių tarpe netrūksta. Žinia tikrai džiuginanti. Galime pasidžiaugti, kad po didelių pastangų, kiek lėto, tačiau neatlaidžiai ir ryžtingai siekime kilnaus tikslo, suklojome milijoną dolerių ir dabar turime gyvą finansinę versmę, kuri, kaip tyruose oazė, išseivijo gailins, ugdys lietuvių.

Pirmąjį milijoną užbaigus, Lietuvių fondo vadovybė šių metų balandžio mėn. 12 d. Chicagoje, Jaunimo centre šaukia LF narių suvažiavimą. Informacija, darbotvarkė ir kiti pranešimai jau yra išsiuntinėti LF nariams asmeniškai ir kiekvienas turi progą su suvažiavimo tvarka iš anksto susipažinti.

Dabar labai svarbu, kad pats suvažiavimas būtų gausus. Svarbu, kad LF nariai, kad ir toliau gyvenantieji, ryžtųsi į suvažiavimą atvykti. Prieš vykstant, reikia gerai išmąstyti LF veiklos ir darbų nueitą kelią. Juk spaudoje buvo dažnai ir plačiai rašoma apie Lietuvių fondo veiklą, sekmes ir neseckmes. Buvo kritiškų

pastabų, kartais net pikto-

ku. Tad dabar yra gera proga, visiems, kurie savo įnašą ugdė LF, suvažiuoti į suvažiavimą, patiekti savo samprotavimus, žinoma realius ir gyvenimiškus, kad Lietuvių fondo vairotojai galėtų kuo geriausia atlikti jiems patikėtus darbus bei vykdyti uždavinius.

Šis suvažiavimas – tai savotiška šaunių pabaigtuvių šventė. Juk LF ėjo gana erškėčiuotą kelią, bet savo idėja ir tikslu įtikino lietuvių visuomenę, o sutelktais ištekliais vien palūkanų kapitalu stipriai parėmė mūsų lituanistinį švietimą ir daugelio institucijų užmojus.

Suvažiavę, išdiskutavę, su planavę naujus darbus, ryžkimės naujam uždaviniui – siekti antrojo milijono užbaigimo. Tai, žinoma, tolimas kelias, bet jis realus, atsimenant ir LF gimtadienio sunkumus.

Po LF narių suvažiavimo, po įtemptų posėdžių, ateina atvanga. Tai milijono užbaigtuvių šventės banketas Martinique restorano pokylių salėje. Banketas įvyksta balandžio mėn. 12 d., vakare. Tokie banketai reti. Jie būna nuotaikingi. Tokio tikimas ir šiuo atveju.

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių Fondo vadovybė su banketui ruošti komitetu ir spaudos atstovais. Sėdi iš kairės: LF valdybos I-asis vicepirmininkas reikalų ir vėjų vedėjas Antanas Reklaitis, M. Grėbliūnienė, LF Valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma, banketo komiteto pirmininkė Marija Rėmienė, Dockienė. Stovi: Vl. Būtenas, K. A. Girvilas, Kazys Barzdukas, S. Endrijonienė, Jurgis Janušaitis ir Stasys Baras.

V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių Operos meno vadovai, solistai, valdybos nariai susitiko su spaudos ir radijo atstovais Jaunimo centro kavinėje. Sėdi iš kairės: muz. A. Stelphens, sol. S. Wicik, sol. M. Momkienė, maestro Vyt. Marijošius, mūsų muzikos veteranas prof. J. Žilėvičius, sulaukęs 84-to gimtadienio, sol. G. Čapkauskienė ir sol. A. Voketaitis. Stovi: Vyt. Radžius, Vl. Būtenas, J. Mockaitis, V. Momkus, R. Grauzinienė, A. Pužauskas, muz. Alv. Vasaitis, Vyt. Kasniūnas, J. Janušaitis, J. Vidžiūnas. Plačiau apie operos pastatymus (š.m. gegužės 19,20 ir 26 d.d.) skaitykite V. Būteno skiltyje 8 psl.

V. Noreikos nuotrauka

Italijos komunistai ruošiasi valdyti kraštą

BRONIUS AUŠROTAS

Italijos Komunistų Partija yra viena iš gausiausių narių skaičiumi po Sovietų S-gos kompartijos. Dėl labai dažnai parodyto santūrumo, sprendžiant opius Italijos liaudies klausimus, jos narių skaičius visą laiką augo ir šiuo metu IKP priskaito 1,601,000 pasekėjų! Ir tas reiškia, kad per pastaruosius tris metus IKP prisižvejojo 135,000 jaunų rėmėjų.

Kaip rašo "Time" savaitraštis, viename iš redakcinių vedamųjų, savo III. 31. laidoje, IKP, antroji savo svarbų partija demokratikoje Italijoje, deda rimtas pastangas įeiti į koalicinį vyriausybės kabinetą. Kadangi Italijos komunistai valdosi ir sprendžia "demokratiškai", tad toki nutarimai, kaip dalyvavimas vyriausybėje, nepriklauso vien nuo daug galingo dabartinio KP sekretoriaus Enrico Berlinguer.

Š. m. kovo pabaigoje, prieš pat Velykas, IKP sušaukė 14-tą visuotinį krašto susirinkimą, į kurį suvažiavo 1,124 delegatai iš Italijos ir svečiai-komunistai iš 70-ties valstybių. Pagal IKP vadovybės pareikštą nuomonę, "tai gal būtų buvęs vienas svarbiausių komunistų kongresų Apeninų pusiasalyje". Pirmasis KP sekretorius E. Berlinguer, Sardinijos stambaus žemvaldžio sūnus, paeinąs iš garbingos šeimos ir vadovaująs šiai diktatūrinei partijai nuo 1972 m., pasakė suvažiavusiems delegatams pusketvirtos valandos užtrukusią kalbą, siūlydamas priimti jo receptą "kompromiso istorico ar istorišką kompromisą". Jau prieš du metus Berlinguer savo partiečiams patarė įeiti į Italijos vyriausybės kabinetą; bet jis buvo nugalėtas savo Politbiuro kolegų. Berlinguer jau tada samprotavo, kad "geriau pozicijoje, negu opozicijoje, kuriant detente

Italų kompartijos vadovas Berlinguer.

kaimynystės pagrindu".

Paskutinėje, priešvėlykinėje programinėje kalboje Berlinguer siūlė (patenkinimui vidurio kelio ieškotojui), kad Italijos komunistai įeį į valdžią ir toliau tęs Europai ir Italijai naudingą užsienio politiką, nesiblokuodami nei su vienu "didžiųjų priešų". Jis taip pat žadėjo, kad "Italija neišstosianti iš NATO tautų sam-būrio". Norėdamas patikti katalikams, nes Vatikanas griežtai priešingas Berlinguer užmačioms, jis taip pat priesaikavo, kad "komunistai bus visiškai pakantūs ir gerbs visų tikinčiųjų įsitikinimus".

Tačiau kaip ir visose didelėse partijose, taip ir IKP esama dviejų sparnų: dešiniojo ir kairiojo. Kairieji, "kietos linijos" šalininkai, visiškai atmeta savo aristokratiško sekretoriaus teorijas. Jie tiki į nesibaigiančią revoliucinę klasių kovą, kuri anksčiau ar vėliau kompartijai privalanti atnešti totališką laimėjimą. Tačiau "kietųjų" šalininkų dabartiniame suvažiavime tik mažuma, ir kaip tiki "Time" savaitraščio redaktoriai nuosaikieji KP delegatai privalėtų pritarti savo generalinio sekretoriaus "istoriškam kompromisui". Vienok dar ir šis partiečių

pritarimas nereikšcia, kad KP bus greitai pakviesta prie Italijos valdžios stalo. Italijoje be Krikščionių Demokratų dar esama ir daugiau partijų, kurios su dideliu nepasitikėjimu žiūri į savo kolegas, dažnai finansuojamus iš Maskvos izdo. KDP gen. sekretorius Amintore Fanfani yra griežtai priešingas bet kokiam bendradarbiavimui su komunistais. Fanfani teigia, kad "jeigu KDP norinti išvengti savižudystės, tai ji niekuomet neprivalanti bičiulautis su LKP". Tačiau KDP kairysis sparnas ir gana palankios komunistams. Mat vidurinio luomo italai galvoja, kad komunistai šiuo metu Italijai nesudaro tos grėsmės, kaip kad prieš keliolika metų. Taip pat, pagal Milano dienraščio "Corriere della Sera" savo skaitytojų atsiklausimą ar įsileisti komunistus į vyriausybę, net 38% pasisakė teigiamai; ir tik 34,9% buvo priešingi komunistų įsileidimui į Kvirinalą. Gi likusieji 27,1% negalėjo nei pritarti nei pasipriešinti: jie visiškai nesuprato Berlinguer "kompromiso" prasmės.

Reikia tikėti, kad kompromiso galimybės bus daug ryškesnės po Italijoje įvyksiančių š. m. birželį savivaldybių rinkimų. Laukiama, kad pastaruosiuose rinkimuose Italijos komunistai užkariaus daug naujų pozicijų. Ir tai vien tik dėl to, kad Italijos parlamentas š. m. kovo pradžioje pravedė įstatymą, kuriuo buvo sumažintas balsuotojų amžius: vietoj 21-rių metų bus leidžiama balsuoti 18-čiams. Gi Italijoje siaučiant didžiulei bedarbei, jaunųjų karta yra tik bedarbių pirmos eilės ir linkusi suklikti į kairę, bet ne į dešinę. Mat komunistai, kaip ir visame pasaulyje, taip ir Italijoje, žada rojų žemėje ligi paten-

(Nukelta į 2 psl.)

Palm Beach Lietuvių Klubo nariai išeikia savo dovaną — jūros kriauklių vazą Kudirkų šeimai. Iš kairės pirmoje eilėje: Kudirkaitė, Kudirkos motina, Kudirkienė, Kudirka. Antroje eilėje: Mikšys, Daugėla, Biliūnienė, Aušrotienė, Jokubaitis, Daugėlienė, Kun. Bielskis, Biliūnas, Mikšienė, Kraniuskiene, Jokubaitienė ir Mozoliauskas.

SIMAS KUDIRKA FLORIDOJE

Mūsų legendarinis tautietis Simas Kudirka ir visa jo šeima iki šiol jau beveik turbūt, apkelejo visas netik didesniausias, bet ir mažesnes lietuvių kolonijas. Tad džiugu, kad, galbūt, šios odisejos užbaigai pasirinko vieną tolimesnių šio krašto vietovių ir ryžosi pavasario šventės — Velykas — atšvęsti saulėtoje Floridoje.

I šį saulės palaimintą Amerikos kampelį Kudirkų šeima atvyko ir pirmiausia apsisitojo St. Petersburgo kolonijoje, tačiau jau po kelių dienų — kovo m. 26 d. — buvo Floridos turizmo ir džiaugsmo centre Miami. Čia šalia milžiniškų viešbučių, gigantiškų pramoninių pastatų yra ir labai

Suvažiuojama iškelti...

(Atkelta iš 1 psl.)

Banketo komitetas, vadovaujamas pasižventusios visuomenininkės Marijos Rėmienės, jau senokai suka sau galvas, daro planus ir deda visas pastangas, kad banketas būtų įspūdingas, idomos programos, nevarginantis, o daugiau teikiantis malonumų.

Meninės programos rūpesčiais gyvena sol. Stasys Baras. Programą jau numatyta. Ją atliks rašytojas Aloyzas Baronas ir pramoginių dainų sol. Vanda Stanikienė. Abu žodžio ir dainos menininkai svečiams padovanos nuotaikino humoro ir maloniai skambančių dainų pyne.

Pokylyje, tikimasi, dalyvaus ne vien tik chigagiečiai, bet laukiama ir iš tolimesnių vietovių svečių, kurie kaip tik dalyvaus ir suvažiavime.

O užsitikrinti pokylyje vietą skambinkite į Lietuvių Fondo būstinę telef. 312-925-6897, arba rašant adresu LF, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.

Tad ir linkėtina, kad LF suvažiavimas būtų nariais gausus, darbingas, pokylis jaukus ir mielas, svečiai užpildytų didžiąją Martinique pokylių salę, nes ši šventė yra didžiojo lietuvių ryžto šventė.

ITALIJOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

ka į valdžią. O jaunieji, visada lengviau patiki pažadams, negu kad anksčiau suviliotieji.

Mums, stebintiems pastutinių mėnesių politiskus įvykius, kaip pietryčių Azijoje taip ir Viduržemio pakrantėse, su nerimu tenka dažnai pagalvoti: kur suka pasaulis?

graži, gyvatinga lietuviška kolonija, kuri turi išgijusi gražias patalpas ir jose buria net kelis tūkstančius mūsų tautiečių. Visi čia Simo nekantriai laukė, visi džiaugėsi jo laimingai su lauke... Todėl visa kelių dienų Simo Kudirkos ir jo šeimos narių viešnagė liks atmintina ilgoms dienoms netik tiems, kurie juos taip širdingai pasitikio, bet ir jiems patiems.

Trečiadienį įvykusios demonstracijos miesto centre, kurios metu Miami meras iškėlė Kudirkai miesto raktus, kevirtadienį į Lietuvių Klubą salę sugūžėjo keli šimtai mūsų tautiečių svečių pagerbimui. Visą šio pagerbimo programą labai gabi, širdingai ir, sakyčiau, išmoningai vadovavo Paulius Leonas. Jis neabejojotinai yra vienas geriausių 'MC' šioje lietuviškoje pargangėje.

Buvo pasakytos kelios sveikinimo kalbos, išeiktos dovanos ir adresai. Kadangi Kudirkos dėl laiko stokos nebegalėjo aplankyti kitų lietuviškų Floridos kolonijų, tad šiame pagerbime matėsi ir daugelis mūsų tautiečių iš kitų vietovių.

Gausiausią Floridos lietuvių delegaciją neabejotinai sudarė Palm Beach Lietuvių atstovai. Jų išvyką organizavo Palm Beach Lietuvių Klubas Valdyba.

Klubo pirmininkas Jonas Daugėla labai trumpu, bet jautriu žodžiu pasveikino Simą ir jo šeimą pabrėždamas, kad visas Kudirkos tragedijos epizodas vaizdžiai rodo, kad brangiausia žmonių gyvenimo vertybė — laisvė — negali būti išmaldauta, ji gali būti tik iškovota. Kudirka yra laisvas, nes jis nenusilenkė pavergėjams ir jų budeliams, o tie kurie dar ir šiandien jiems lankstosi ir laišo dulkes nuo jų purvinų batų, yra vergai. Tas tragiškas epizodas dar mums rodo, kad lietuvių tautoje buvo yra ir amžiams bus taurių sūnų, kurie ryšis kovoti ir net mirti už tą didžiąją mūsų tautos, o tuo pačiu ir visos žmonijos vertybę...

Valdybos vicepirm. Aldona Biliūnienė paskaitė jos pačios paruoštą menišką adresą, o vald. sekr. V. Aušrotienė Klubu vardu iškėlė Kudirkų šeimai menišką jūros kriauklių vazą. V. Aušrotienė, išeikdama šią dovaną, pažymėjo savo tikėjimą, kad Kudirkai po tokių ilgų ir vargingų savo gyvenimo kelionių turbūt, pagaliau įsikurs šiame krašte ir nuosavoje pastogėje ir ši šio Atlanto pakraščio lietuviams būdinga meniška dovana netik puoš jų namus, bet taip pat ilgas dienas primins ir jų viešnagę Floridoje.

Palm Beach Lietuvių Klubu narių gausus dalyvavimas, to klubo graži menišką dovaną ir širdingą visų nuotaiką labai daug prisidėjo prie šios lietuviškos puotos didingumo ir paliko gilų įspūdį tiek visiems svečiams, tiek ir patiems tos puotos kaitininkams.

Pabaigai Simas Kudirka pasakė ilgoką kalbą, kurioje prisiminė savo išgyvenimus, išgyventas kančias ir ragino visus ir visomis priemonėmis kovoti už mūsų tautos ir visų pavergtų tautų laisvę.

Vėlykų dieną Miami Lietuvių Klubas surengė tradicinius vėlykinius pietus, kuriuose dalyvavo ypatingai daug svečių ir visa Kudirkų šeima. Programą išpildė jauniausias lietuviškas atžalynas, pademonstruodamas, kad šioje tradicinėje pensininkų šalyje dar yra tokio gausu. Programai vadovavo Kunigunda Kodatienė.

J. Dgl.

CO-OP FOR SALE
CHALMERS AVENUE
between Harper and Outer Drive, 1 and 2 Bedroom Co-Ops now available, with carpet, drapes & appliances. Ideal for widow or retiree, from \$12,000.
C. W. BABCOCK & SONS
313-777-3310 (28-30)

DIRVOS NOVELĖS 1975 METŲ KONKURSAS

Premija \$600.00

Rankraščius įteikti iki
1975 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1975 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinaival būti paruošti rašomajame mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavardė, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 600 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudoti konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

MASKVA STAIGA PRISIMINĖ KAZĮ BORUTĄ...

Kas nežino Kazio Borutos neramos, nuolatos ir sukilimišką dvasią panirusios prigimties. Sutapęs su rusiškojo revoliucinio pasaulio išmara, su Socialrevoliucionierių partijos programa, Kazys Boruta įsivėlė į konfliktą su Nepriklausomos Lietuvos teisėtvarka. 1933 metais K. Boruta pateko į Kauno kalėjimą. Už priešvalstybinę veiklą jis gavo ketverius metus kalėti. Vėliau sovietinei okupacijai siautėjant, K. Boruta buvo laikomas pavojingas ir naikintinos social-revoliucionierių partijos žmogumi. Jis buvo suimtas, už akių nuvestas, ištremtas į Sibirą. Į Lietuvą jis grįžo su palaužta sveikata. Jis mirė 1965 metais. Dabar, atrodo, sovietinė valdžia stengiasi reabilituoti ilgai Sibire kalintą lietuvių rašytoją: minima jo septyniadesimt metų amžiaus sukaktis.

Stengdamiesi nukankinto rašytojo vardui suteikti tam tikrą sudėtingesnę aureolę, bolševikai rašo apie K. Borutą Maskvoje leidžiamame Sovietinių rašytojų organe Literaturnaja Gazeta (nr.2).

Specialus to leidinio korespondentas, Petras Keidošius, rašo apie Kazio Borutos susirašinėjimą su prancūzų rašytoju nobelininku Romain Rollandu. Tuo laiku K. Boruta kalėjo Kauno kalėjime. 1973 metais K. Boruta parašė laišką garsiam prancūzų rašytojui, prašydamas leidimo versti į lietuvių kalbą romaną 'Jean Christophe'. R. Rollando vertimai nebuvo lietuviams naujiena. Net trys jo veikalai pasirodė kitų vertėjų vertimuose. K. Boruta, kažin kodėl, galvojęs, kad 'Jean Christophe' veikalas sukels skaitytojams revoliucines nuotaikas.

Sekė poros laiškų korespondavimas. R. Rollandas pasiūlė K. Borutai, dėl 'copyright' teisių vertimui, kreiptis į jo literatūrinį agentą.

Iš šio epizodinio dalyko bolševikinis leidinys stengiasi padaryti didelį įvykį. Į tą istoriją įveltas ir Juozas Baltušis, kuris, dabar išduodamas puikią partietišką atestaciją socialrevoliucionieriui

rašytojui, Kaziui Borutai. Ši komiška reabilitacija verčia mus prisiminti, kad Nepriklausomos Lietuvos laikais bolševikinis pogrindis žiūrėjo į socialrevoliucionierių, kaip į savo aršiausius priešus. Socialrevoliucionierių, kaip ir socialdemokratų, bolševikai (Kauno pogrindyje ir Minske leidžiamame Priekale, vadino 'social-išdavikais', 'kapitalistų batų valytojais').

Sugrįžęs iš Sibiro, Kazys Boruta buvo ideologiniai prievartaujamas. Jis nubėgo į pasakininko žanrą. Vertėsi vertimais. Kada jis gavo rašyti skulptoriaus V. Grybo subeiletristą biografiją, Juozas Baltušis buvo paskirtas K. Borutos rašymo prievaizda.

Rašydamas apie K. Borutos tokį epizodinį dviem laikais apsikeitimą su Romain Rollandu, Petras Keidošius stengiasi iš tos medžiagos išspausti maksimumą 'kryptingumo'.

Petras Keidošius sako, kad Kazys Boruta neturėjęs ryšios ideologinės krypties, švaistėsis ir neradęs ideologinių gairių, smerkęs iliuzijas ir laikęsis realizmo. Kaip ir tinka bolševikiniam 'kritikui', Petras Keidošius nė iš tolo nedrįsta Kazio Borutos politiniai-ideologinės orientacijos pavadinti tikroju jos vardu. Kazys Boruta visą gyvenimą buvo, toks ir mirė: socialrevoliucionierius. Tai yra senos rusiškos politinės partijos išmara Nepriklausomos Lietuvos visuomenėje. Tai partijai priklausė liūdno atminties A. Kerenskis ir (kai)riojo partijos sparno) paskesintoja prieš Leniną. Tokios partijos atlaikai priklausė Kazys Boruta.

Todėl labai suprantamas K. Borutos dėmesys Romain Rollando idėjoms. Pastarojo savo kūrybos periodo prancūzas nobelininkas skelbė tezes, kurios visiškai sušikryžiuoja su marksistinėmis tezėmis. R. Rollandas tikėjo, kad į žmonijos istoriją, į kultūrą, didžiai veikia didelės asmenybės, genijai. Ta tezę artima socialrevoliucionierių ideologijai, visiškai skirtinga nuo marksistinės masių adoracijos. Tik tai iš savo ideologijos taško ir savaip suprasdamas revoliuciją, Kazys Boruta rinkosi prancūzų nobelininko veiklą.

Dabar bolševikinis šurmulys ties Kazio Borutos literatūrinio bei ideologinio palikimo visiškai iškraipo istorinę tiesą. Perskaičius ilgoką Petro Keidošiaus reportažą maskvinėje 'Literaturnoje gazetoje', susidaro įspūdis, kad Kazys Boruta nė nesuvokęs, koks skirtumas tarp jo sampratos revoliucijos ir sovietinės, spalines revoliucijos! Bolševikai stengiasi pristatyti Kazį Borutą naivuoliu, nesubrendėliu, po litiniu avinėliu.

Komiška ir tai, kad savo rašinyje Petras Keidošius, stengdamasis graudinti skaitytojus buv. Kauno kalėjimo režimu, nurodo, kad kalėjimo kameroje Kazys Boruta studijavo kalbas, intensyviai skaitė, vertė ir turėjo aktyvų bendravimą su laisvėje esančiais bendraminčiais. Koks tai skirtumas su sovietinių kalėjimų režimais!

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

American Travel Service. Bureau šiais metais organizuoja sekančias keliones į Lietuvą:

GAUTA PAPILDOMA GRUPĖ:

#7A — Rugpjūčio 10 d. rugpjūčio 25 d. iš NEW YORKO — \$1150.00; iš CHICAGOS — \$1269.00; 2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje.

SKUBEKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS.

5 DIENOS LIETUVOJE (1 diena KAUNE). Kiekvieną grupę lydės patyręs kelionių vadovas.

DAR YRA VIETŲ SEKANČIUOSE GRUPĖSE:

#1 — Gegužės 26 d. — birželio 10 d. iš NEW YORKO — \$979.00, iš CHICAGO — \$1098.00 2 naktis Maskvoje; 6 Vilniuje; 5 Talline; 2 Maskvoje.

#9 — Rugsėjo 1 d. — rugsėjo 16 d. iš CHICAGO — \$1098.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 4 Rygoje; 3 Maskvoje.

#10 — Spalio 1 d. — spalio 15 d. iš NEW YORKO — \$929.00; iš CHICAGO — \$1048.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Rygoje; 3 Maskvoje.

#11 — Gruodžio 19 d. — sausio 3 d. — kainos bus paskelbtos vėliau. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Rygoje; 4 Maskvoje.

EKSKURSIJOS Į HAVAJUS — Lapkričio 22 d. — gruodžio 6 d. 4 salos, iš CHICAGOS — \$599.00.

Taipgi turime grupinių (Charters) skridimų į Europą, kuriais galite pasinaudoti ir nebūdami klubų nariais. Chicago — Miunchenas tikrai \$435.00 (Ten ir atgal).

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimes į Lietuvos padarome reikalaujamas iškvietimo dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalams po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame lėktuvų bilietus — be jokio papildomo mokesčio.

AIR FARES AND CONTENTS OF THIS ANNOUNCEMENT ARE SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Ne-spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skel-bimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

KULTŪRINĖ SEKLUMA

Artėjant pavasariui lietuviška veikla stiprėja, nes visos organizacijos, draugijos, klubai skuba atlikti sezono pradžioje užsibrėžtus uždavinius, įgyvendinti savo natarimus. Iš to skubėjimo visų veikėjų tradicija virto pamiršti pagrindinius dalykus, būtent: kas nulemia mūsų fondų pripildymą lėšomis ir parengimų sales žmonėmis? Aišku, spauda.

Tačiau deja, kaip visi laikraščiai paskutiniu laiku nusiskundžia, ji yra labiausiai skriaudžiama. Kiekvieno va-jaus metu į bet kokią fondą spaudos dėka suplaukia keli tūkstančiai dolerių. Po sek-mingų vajų ar didesnių ren-ginių daromos vaišės pasi-darbuosiams rengėjams, o spaudai daugiausia prie to pasisekimo pasitarnavusiai, o vėliau nuotraukų, aukoto-jų pavardės spausdinusiai, nutariama pasiūsti dešimtį dol., o dažniausiai nieko. Be to, visuomenė gauna kvieti-mus į renginius, o spauda ir šiuo atveju, kaip dažnai skaitome spaudos darbuoto-jų nusiskundimus, yra igno-ruojama. Pažvalge į spaudą remiančių sąrašus gerimės paskirų asmenų aukomis, kurių suma didėja kartu su kylančiom spaudos leidimo išlaidomis, kai tuo tarpu or-ganizacijos tokiu supratimu nepasiziūmi. Kai pavartai mūsų visos spaudos pusla-pius, pamatai, kad išeivijos lietuvių gyvenimas virte verda, pajunti laisvos lietu-vių tautos dalies gyvybę al-suojantį pulsą. Kultūri-niams, politiniams ren-giniams neužtenka savaitgalių dienų ir salių. Gi jei toji mūsų spauda, visuose kra-suose pripažinta pačiu galin-guoju ginklu, vieną kartą nutiltų, pasaulis manytų, jog mūsų išeivija išmirė, ar iš vi-so tokios ir nebūta.

TALENTAI

Kalbant apie spaudą ir mū-sų renginius man prisiminė Naujienose š.m. kovo 3 d. aprašytas Los Angeles žurnalistų skyrius, kur baigia-ma šiais žodžiais: "Bet kaip taisyklė, pas mus talentai nustumiami į pašalį, o dip-lomuoti tradicininkai net per radiją vėbena paskaitėles apie paukščius, gintarus, kiaušinius, pieną ir kitokius jau seniai visiems žinomus ir neįdomius kasdieniškus dalykus, kol nuplūdiuioja-na į visišką seklumą..."

Kad tikrieji talentai nu-stumiami patvirtina ir kiti mūsų gyvenimo faktai. Di-desnių renginių progomis kviečiami kalbėtojai, daini-ninkai ar kiti meno progr-amų dalyviai. Bet kaip taisyklė meninės dalies atlikėjams apmokama ne tikrai kelio-nės, nakvynės išlaidos, bet ir honoraras, kartais už tre-jetą dainelių, kurioms nereikalinga jokio pasiruošimo. Tačiau aš nenoriu jų nuver-tinti reikšmės, bet stebėda-mas lietuviškąjį mūsų kultū-rinio gyvenimo sektorių, negaliu suprasti, kodėl ren-gėjai nuvertina ir kitus talentus, renginių paskaiti-ninkus, kurie dažnai yra ir pagrindiniai programų daly-viai, ypač rengiant specia-lių progų kultūrinius minė-

jimus. Juk mokslinei, kul-tūrinei ar kitokiai paskai-tai pasiruošti reikia daug lai-kų, pasišventimo, ypač kai reikalaujama trumpai kalbė-ti ir daug pasakyti.

O dar didesnį nusistebė-jimą man kelia tai, kad pa-našiai elgiamasi net su kul-tūros premijų laureatais, kada specialiai jų garbei ruošiamos tų premijų įteiki-mo išskilmės reprezentuo-jant mūsų kultūrą. Toji šven-tė skiriama pagerbti išeivi-jos sunkiose sąlygose ku-riantį lietuvių rašytoją. Ir ne-ta vieną, kuris būna to va-karo "spiritus movens", bet kartu ir visus mūsų kūrė-jus, kurie atstovauja laisvą literatūros žanrą, kurie kas-dien gyvena kurdami, galvo-dami, bendraudami su žmo-nėmis, daug poilsio naktų atsižadėdami, norėdami at-sverti ir išlaikyti lietuvių tautos dvasinį laisvos kūry-binės minties atsparumą, taip žiauriai žlugdoma sovie-tų pavergtojų mūsų tėvynė.

Paskirta premija yra įver-tinimas kūrėjo pastangų, paskatinimas jam pačiam ir jaunėms kartoms. Bet neteko girdėti, kad kuriam nors laureatui būtų apmo-kama kelionė į tą išskilmin-gą šventę, kurioje mecenai daugiausia išplatina kny-gų, daugiausia publikos su-traukia nei į kitą kokį ren-ginį. Tuo tarpu laureatas tą sumą turi išleisti kelionės išlaidoms. Kitaip sakant, kul-tūros bei literatūros puose-lėtojai viena ranka kūrė-jus remia, o kita atsiima su procentais. Tai jau pana-šu į kultūrinę seklumą.

MOTERŲ METAI

Pavarčius kovo 28 d. Dir-vą seklumos tikrovė vėl pa-sitvirtina Lietuvių Moterų Klubų Federacijos veiklos paskaitoje Chicagoje, kur prelegentė išvadina eilę mo-terų "lig šiol daugiausiai pa-sireiškusias veikloje, jų cha-rakterį ir darbo metodus". Deja, nenurodė, kokiais dar-bais pasižymėjusios. Iš 17 pavardžių tik tris galima laikyti kadaise pasidarbu-vusias moterų klubo veikloje, o visos kitos priskirtinos Naujienose minėtai plūdu-riuojančiai seklumai. Būda-mas moterų gerbėjas jų vis-pusišką veiklą seku ir pa-laikau, taigi esu gerai susi-pažinęs. Todėl tikrai ver-tu, jei ne platesne prasme, tai bent vien moterų klubų veikloje nusipelnusių mo-terų prelegentė nepaminėjo. O tokių mūsų visuomenėje apstu.

Tai dar daugiau parodo veiklos seklumą, kad tokios paskaitos vyksta garbingais Moters Metais ir kaip tyčia tame pat Dirvos numery Skirpstas savo kolumnoje primena moterims, kaip šiuos metus jos turėtų atžy-mėti, būtent: "ryškiau kul-tūros baruose švystelti... Atžymėti mūsų kūrėjas, ra-šytojas, dailininkes, dainos, muzikos, šokio atstoves..." Moterų metai dar tik prasi-dėjo, todėl yra laiko apie tai pagalvoti ir pasidarbuoti.

Kazys Areima

Okupuotoje Lietuvoje Mobilizacija darbams Sibire

ST. PERMINAS

Sovietinė diktatūra, ku-rios vyriausių bašibuzukų centras Maskvoje, ir savo periferijas, į vadinamas res-publikas, žiūri kaip į savo valdas. Taip senas dvaro po-nas žiūrėjo į savo kaimus. Kaip užeis ant seilės, taip ir pasiilgsiu!

Kai Maskvai reikėjo dar-bo rankų visokiems, dažnai nerealiems projektams, žmo-nės buvo areštuojami, kuo nors apkaltinami ir gabenami į statybų vietas. Ten steigė vergų lagerius. Mili-jonai žmonių žuvo Volgos kanalą bekasdami, kasyklo-se anglį ar metalo rūdas bekasdami, plentus per tund-ras tiesdami... Volgos kana-las dabar neturi ekonomi-nės vertės. Kanalu pasiva-žinėja režimo dykūnai. Per tundras ištiesti plentai pa-biuro. Milžiniški medžio transportai nebuvo laiku iš-vežti iš kirtimų ir supuvo vietoje...

Daug sovietinių valstybi-nės reikšmės projektų parei-kalavo milijonų gyvybių ir net minimalios naudos ver-gų valstybei neatnešė. Toks jau tų sovietinių utopijų likimas.

Nuo dabar iki 1980 metų sovietinė propagandinė ma-šinerija springtė užspringtą šukaudama apie naują, grandiozinį statybos pro-jektą, apie BAM.

BAM yra "Baikalo-Amūro magistralė". Tai statoma 3200 kilometrų geležinkelio linija. Ši geležinkelį statys 300-400 kilometrų į šiaurę nuo dabar veikiančio Sibiro geležinkelio "Omsk-Irkutsk-Cita-Vladivostok". Šis gele-žinkelis caro laikais nuties-tas netoli SSSR-Kinijos sienos. Dabar, be abejonės, mi-litariniai strateginiai sumei-taimai per 3000 kilometrų nori nutiesti naują liniją. Kartu, ta linija tarnaus srities eksploatacijai: me-džių kirtimas, kasyklos. Įsivėlusį ir projekto vykdy-mą, valdžia apie jį rėkia, ji reklamuoja. Statyba ne-maža! Kasmet čia dirbs ne-mažiau kaip 20,000 darbinin-kų. Tūkstančiai buldoze-rių, ekskavatorių, įvairių kranų. Statyba pareikalaus didžiulių masių įvairios sta-tybinės medžiagos: cemen-to, metalo, akmenis, plytų. Darbo sąlygos sunkios, o kli-mato sąlygos pasibaisėtinos. Vasaros metu žmonės puola debesynei sibiriskų muselių. Žiemą šalčiai siekia 40-50 laipsnių celzijaus. Statybą numato baigti 1982 metais.

"Baikalo-Amūro magistra-lės" statyba, Maskvos va-lia, surišta su lietuvių dar-bo jėga. Pabaltiečiams isa-kyta įsijungti į BAM projek-tą. Estai privalo pastatyti Kičeros gyvenvietę, latviai --Taksimo ir lietuviai -- Uo-jano miestuką. Šios vietovės, kaip ir kitos, bus išdėsty-tos prie BAM linijos; ten, kur dar nepereinama taiga, pagal projektą atsiguls gele-žinkelis ir prie jo prisi-šlies greitosiomis pastatyti miestukai. Uojanas, kurio projektavimą ir statybą pa-vėdė lietuviams, bus 2270 žmonių miestukas. Lietuviai privalo suprojektuoti ir pa-statyti gyvenamuosius na-mus, mokyklą, valgyklą, buitinio aptarnavimo įmonę, geležinkelio stotį. Staty-bos įpareigojimą iš Mask-vos gavo Kauno pramonės statybos projektavimo institutas. Mums, aišku, at-rod, kad įpareigojimas nu-kreiptas neracionaliai. Ko-dėl pramoninės statybos spe-cialistai turi statyti ir pro-jektuoti gyvenamuosius na-mus ir mokyklas? Bet ta keistenybė nestebina žmo-nių Sovietijoje. Pavėdė, įsakė ir... dirbti!

Prie Uojano miestuko pro-jekto Kaune jau dirba sta-tybos vadovai: Songaila, Sa-vickis, inž. Jonas Sokas, arch. Zigfridas Žumbakis ir Algirdas Pucas. Šiuos vy-rus nuskraidino į Buriati-ją, kurios žemėje lietuviai statys Uojano miestuką. Tuo pat būdu, ir skubiais tempais, įtraukti darban lat-viai ir estai.

Lietuviai statybininkai pradės statyti Uojaną 1978 metais. Tai reiškia, kad tais metais prasidės intensyvus darbo jėgos iš Lietuvos gabenimas į Baškiriją. Sku-biais tempais pastatyti be-maž trijų tūkstančių gyven-tojų miestuką laukinės gam-tos terenoje, dirbant per si-biriską žiemą, uždavinys ne-lengvas. Pirmieji darbininkų ešalonai galės pasiekti sta-tybos vietą tikta helikopte-riais. Geežinkleio magistra-lė ir gyvenvietės, pilna žo-

džio prasme, bus padėti ne-gyvenamoje taigoje. Vietos terena pareikalaus 142 til-tų, keturių tunelių, 3136 pastatų. Darbo jėgos mobi-lizuojamos per visą Sovietų valstybę. Gi Uojano mies-tuko statyba Maskvos pave-

POKALBIS APIE POEZIJĄ ...KAUNE

Daugtaškis prieš žodį 'Kaune' šio rašinio pavadi-nime nereiškia, kad mums tektų stebėtis: ana va, ir Kaune kalbama apie poeziją! Ne taip reikia suprasti tą daugtaškį. Kaunas suvaidi-no lietuvių poezijos atgimi-mo ir jos brendimo centro funkcijas. Tai buvo Kau-nas kurio ženklo išliko Nepri-klausomojo periodo Parna-so didieji. Jų takais dabar eina lietuviškoji išeivija ir, juo ištikimiau, poezija sovie-tinėje butyje.

Daugtaškis igauna svorį ir prasme, kada apie poeziją kalba Kaune Valdimiras So-lovjovas, Jurijus Riašneris, Aleksandras Kušneris ir Levass Ozerovas. Visi jie sovietiniai literatūros kriti-kai. Prie jų Dmitrijus Su-charevas, Natanas Zlotniko-vas ir Bela Zaleskaja. Jie maskviečiai ir leningradie-čiai. Jie atvyko Kaunan pa-kalbėti apie poeziją su lie-tuviais: Vytu Areska, Vladu Vyšniausku, Vyteniu Guba-vičium, Sigitu Renčiu, Alfre-du Gusčiumi, Algimantu Mi-kita.

Jungtinį pokalbį suorgani-zavo Kaune leidžiamas žur-nalas Nemunas, kuri leidžia Komjaunimo centro komite-tas ir Sovietinių rašytojų są-junga. Žurnalas skiriamas jaunimui.

Jungtinius pokalbius su kitų sovietinių respublikų kūrbybininkais ne Nemunas išgalvojo. 1974 metais anks-tyvą pavasarį aktyviausieji lietuvių rašytojų darbuoto-jai, kurie yra neabejoti ni-rašto žmonių varovai, buvo atvežti į Maskvą. Čia juos atitinkamai dresiravo, indoktrinavo, mokė ir, aiš-ku, prigrasino. Jie privalo kurti 'kryptingai' ir sekti sa-vo kolegų darbą. Šie lietu-vių literatūros 'atstovai', ta-da, Maskvoje, gavo dovanų. Tai buvo kailinės, tipingai rusiškos kepturės, simboli-zuojančios mąstymo suta-pimą su maskvinėmis dog-momis.

Dabar, Nemuno žurnalo rūpesčiu, maskvinio krypt-ingumo revizoriai atvyko Kaunan, patikrinti, pamoky-ti, uždegti entuziazmu.

Numatytas pokalbis pra-plito į daugelį salutinių temų. Svečiai pasakė nema-žai puošnių frazių, patapno-jo kolegas lietuvių per pe-

dama LTSRespublikai. Ši-taip okupuotos Lietuvos technologai priversti dirbti 'visasajunginiam' projektui, statyti Baškirijoje pagele-žinkelio miestuką, atidėję šalin savo šalies reikalus! Lietuviai specialistų (techno-logų) kadrai metami už kra-to ribų, nors jų žinios ir darbas labai reikalingas nuo-savam kraštui, lietuvių vi-suomenei buitines sąlygas ge-rinti. Greta specialistų, apie 1978 metus prasidės vi-sokių kitų darbininkų mobi-lizacija. Tai bus jaunas ele-mentas ir tuo bus didžiai nualinta jaunoji lietuvių kar-ta tėvynėje. Kolūkyje ir dabar dieną su žvake ieško jaunųjų žmonių. BAM pro-jektas dar daugiau jaunimo išraus iš Lietuvos. Kasžin ar jie visi begriš atgal, kele-tą metų praleidę svetimy-bėje? Į akis žiūri tautinis nusvetimėjimas, mišrios san-tuokos, ir kt.

Stalino gulagų laikais dar-bo jėgos problemų sovietuo-se nebuvo. Žmonės buvo me-tami į darbą vergų discipli-nos būdu. Dabar tai yra sa-votiškai užmaskuotas mums lietuviams, genocidas. Išrau-na iš visuomenės energin-giausią jos dalį ir siunčia juos dirbti svetur.

"Baikalo-Amūro magistra-lės" propaganda gausi vi-liojimais pasidžiaugti taigos romantika ir pažadais -- už-dirbti daug rublių. Esmėje tai lietuvių mobilizacija dir-bti Sibire.

ANDRIAUS NORIMO
ROMANAS

MIRŠTA TIK ŽMONĖS

APIE VIENOS SEIMOS DALY-VIUS NEPRIKLAUSOMYBĖS IR OKUPACIJŲ KOVOSE.

Knyga 328 puslapių, pato-gaus formato.

Dail. Marijos
Žymantienės-Biržiskaitės
viršelės.

KAINA \$6.00.

Gaunama tikta paštu per
leidėją:

L.V.S. Ramovė
Los Angeles Skyrius,
4422 Oakwood Ave.,
Los Angeles, Ca. 90004.

bendrą nuomonę: 'pilietišku-mas' kaip tikta yra duoklė doktrinai, bolševikinei bui-ties sampratai. Be 'pilietiš-kumo' toli nenuvažiuosi, to-dėl ir stambiausieji kūrė-jai klusniai atnašauja tam, kūrybos laisvę žudančiam 'pilietiškuimui'.

Itin palaižūniškai suskam-bėjo Vito Areskos verksmai ir atgailavimai: esą, vis ir vis lietuvių poetai neturi gilesnio rusų poezijos paži-nimo.

Išėjimai sunkokai supran-tamos problemos, kurias so-vietiniai kūrybos žmonės svarsto ir nagrinėja valan-dų valandomis. Matyti, kad tų skaudžių problemų pa-grinde glūdi asmeniškios kū-rybinės laisvės nebuvimas. Poetas visad privalas rū-pintis, kad per klaidą ne-ižengtų į draudžiamą terito-riją. Ši tragiška situacija ir yra esminė poeto nelaisvės sąlygose būklė. Jo temos ga-na ribotos, todėl jis turi rū-pintis leidžiamos temos or-namentu ir forma. Turinys gi, kaip pastebi užsienis, iš-lieka bendrinis, uniforminis, susišaukias su bolševiki-niais 'ukazais' apie literatū-rą ir meną ("Apie litera-tūros ir meno kritiką", 1971 mt.)

Vienok esamose jų sąly-gose, ir šitoks pasikalbėji-mas atidengia skaudulius, kuriuos matome. Matydami skaudulius, ryškiau matome ir bendrą ligą.

(Nemunas, nr. 2)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdė-jus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

LEOPOLDINOS MIRTIS IR TĖVO SKAUSMAS

VACYS KAVALIŪNAS

Viktoras Hugo – vienas iš pačių didžiųjų prancūzų romanistų, poetų ir dramaturgų, nuo kurio mirties šimtmetis sueina 90 metų. Šios sukakties proga – trumpas žvilgsnis į tėvo skausmą jo 'Kontempliacijose'.

Kai susitelkus žiūrėdavai į šią gražią Seną, Niekas tau nesakydavo: "Tai bus tavo kapas".

Viktoras Hugo

Žmonės gimsta ir miršta. Tai gamtos dėsnių ir kasdieninio mūsų gyvenimo reiškinys. O tačiau mirtis nėra toks jau paprastas daiktas. Mes visada ir visomis priemonėmis kovojame su fiziniu skausmu, už kurio, vokiečių filosofo Jasperso žodžiais, yra mirtis.

Mirties šešėlis ir grasinanti nebūties bedugnė mus lydi nuo pat lopšio. O kai išgirstame drėgną smėlį krentant net ir ant nepažįstamojo karsto, sudrebame, tarsi pūstelti vėjo, padvelkusio iš anapus. Tada susimąstome gyvenimo kelio trapumu ir žemiškos laimės efemeriskumu. Tada juodos ir sunkios mintys persmelkia mūsų būties gelmes.

Tad gal todėl ir mirties tema tokia dažna literatūroje apskritai, o ypač lyrikoje, kurioje atsiskleidžia patys gilieji ir patys intymieji kūrėjo minties ir jo sielos virpesių aspektai. Ją mes randame Homero 'Odisejoje', antikinės Graikijos tragedijose, Šekspyro dramose, klasikinėje ir romantinėje literatūroje, o ypač didžiojo prancūzų rašytojo ir poeto Viktoro Hugo 'Kontempliacijose', gimusiose po tragiškos jo dukteris Leopoldinos mirties.

Hugo labai mylėjo savo vaikus ir jaukų bei intymų šeimos židinį. Tai, kas jame yra geriausio, sako žymus prancūzų literatūros istorikas Lansonas, tai jo sugebėjimas džiaugtis šeima, jo meilės savo vaikams bei vaikiai. Deja, šiam tėvui, taip nuoširdžiai mylėjusiam savo vaikus, buvo lemta patirti ir tėviško skausmo gelmes.

Hugo drama prasidėjo 1843 metais. Tada jis vyko iš Aucho į Ageną, pasakoja R. Escholier 'Leopoldinos šešėly', būdingame savo knygos 'Viktoras Hugo ir moterys' ('Victor Hugo et les femmes') skyrely:

"Naktį rieda diližanas. Jo skyrelio gilumoje miega keleivis. Mėnulis kada-nekada apšviečia didelę jo kaktą. Staigus ratų trinkelėjimas, keleivis išbunda, pašoka ir trina akis. Dešinėje – praraja, o kelio pakraštys vos teįžiūrimas. Horizonte kyla rūkas, kuriame plūdiuoja jų rudų debesų gabalai. Mėnulis jau leidžiasi ir pradeda aušti... Keista toji šviesa. Jau trečia savaitė jis keliauja per Ispaniją ir Pirėnus, tačiau dar niekas jo taip nenustebino, kaip ši antgamtinė vizija...

Tai buvo tarsi dekoracijos skausmingos Hugo dramos, apie kurią jis tada dar nieko nežinojo. Tačiau toji keista ir gūdi vizija sukėlė jo sieloje nerimą. – Jis savo dvasia ir savo būties gelmėse nujautė tai, kas buvo įvykę: po trijų dienų, aplankęs Olerono salą, savo užrašų knygelėje pažymi: "Mano sieloje mirtis... Man atrodo, kad ši sala – didelis karstas, padėtas jūroje..."

Pagaliau Hugo, užėjęs į vieną kavinę, paima laikraštį, jį atskleidžia, skaito ir – mėgina atsistoti. Tačiau susvyruoja ir vėl krenta į kėdę: rugsėjo ketvirtą, tą pačią dieną, kai Agene taip gūdžiai aušo, Senoje prigėrė jo duktė Leopoldina drauge su savo vyru Charles Vacquerie...

Nuo šio momento poetas paskęsta giliame skausme ir savo mintimis ir siela gyvena daugiau su savo mirusia duktėle nei su gyvaisiais. Ji visada ir visada iškyla jo prisiminimuose, visada jis ją mato ir girdi... Prabėgusios laimingos dienos, kai Leopoldina buvo mažytė, sugrįžta: ji guli lenktu gulbės kaklu lopšely, ji mažais savo pirščiukais mėgina atmerkti motinos akių blakstienas. O vėliau, mato jis ją, abu vaikščioja po laukus... Ir ji bėgiodama skina aguonas ir rugiagėles. Atsiskleidžia ir kaimo bažnyčios vaizdas, kur jo "douce endormie" – jo užmigusioji ejo Pirmosios Komunijos.

O kokie gilūs, kokie nuoširdūs ir intymūs buvo tėvo ir dukters meilės ryšiai! Ryšiai, kuriuos nutraukė mirtis... Ir kokia neperžengiama praraja, kokios gėmės dabar atskyrė jį nuo tų laimingų ir šviesių gyvenimo dienų ir valandų – nuo jo mylimos Leopoldinos!

Ir kaip sunku mylinčiai ir kenčiančiai tėvo sielai prileisti, kad jos jau nebėra! Tai, atrodo jam, neįmanoma. Ir vienam 'Kontempliacijų' eilėrašty sako, kad visa tai tebuvo tik baisus sapnas, kad ji negalėjusi taip jo palikti ir kad jis šaukęs: Ne!

Didelės kančios ir dvasinės įtampos momentais Hugo girdi savo dukrelės juoką. Sustoja ir laukia, kada atsidarys durys ir ji eis. "O kiek kartų aš esu sakęs: Tylos! Ji kalbėjo. Klausyk! Aš girdžiu jos ranką ant durų raktų. Palaukit! Ji ateina!" – su gilia širdgėla kalba poetas.

Hugo meilė Leopoldinai tokia nuoširdi ir gili, o kančia, jos netekus, tokia didelė, kad jis visomis savo mintimis ir visa savo siela nukrypsta į anapus ir nori peržengti juos skiriančią uždangą. C. Grillet savo knygoje "Viktoras Hugo ir spiritizmas" ("Victor Hugo Spirit") pasakoja, kaip vieną 1853 metų vakarą buvo iššaukta Leopoldinos dvasia:

"Jaudinantis laukimas. Ir dešimt aiškių išmuštų raidžių: L-e-o-p-o-l-d-i-n-e. Momentas neįmanomas nei atpasakoti, nei antrąsyk pergyventi. Visi seanso dalyviai apimti nepaprastos baimės ir antgamtinio siaubo... Viktoras Hugo susijaudinęs. Ponia Hugo balsu verkia. Karolis Hugo klausia savo seserį:

– Kur tu esi? Ar tu mus tebemyli? Ar tu esi laiminga? O ji atsako į visus klausimus arba pasako, kad atsakyti jai uždrausta".

Kiek vėliau Hugo Leopoldiną matytė pamato. Tai buvo vieną naktį, kai jis vieną vienas gulėjo savo kambario ir kai kilusi didelė audra jį prižadino. Žaibai raižė dangų, ir daužėsi perkūnija. Staiga Hugo sudreba: netoli jo stovi Leopoldina, visa šlapia, išbalusi ir plaukais, prilipusi prie pečių. Hugo, atpažinęs savo dukrelę daugiau širdim nei akimis, ištisia rankas ir nori ją apkabinti.

Tačiau – tik tuščia erdvė.

– Mano dukrele, mano brangi Leopoldina! – kalba jis susijaudinęs. – Ar tu čia?

– Taip, tėti, – atsako ji... – Pasigailėk mamos!...

– Leopoldina, mano mylimas kūdikis, kur tu esi?

– Laimingoje buveinėje... Pasigailėk, tėti, mamos, – atsako Leopoldina, vėl pabrėždama, kad jis pasigailėtų jos motinos, su kuria Hugo, paaikškęs jos santykiams su literatūros kritiku Sainte-Bueve, buvo ne tik negalėtingas, bet ir žiaurus.

Čia tačiau neturime jokios intencijos nei sustoti prie spiritizmo problemos, nei juo labiau ką nors teigti apie Leopoldinos dvasios realumą. Tuo tenorėta parodyti, kad ji visada buvo gyva Hugo mintyse ir sieloje, įvairiais tėvo kančios niuansais atsiskleidusioje 'Kontempliacijose', lyriniam jo kūrybos šedevre.

'Kontempliacijos', sako A. Bellessort savo knygoje 'Viktoras Hugo', yra pats reikšmingiausias ir pats žymiausias didžiojo poeto lyrinis kūrinys. Tai, paties autoriaus žodžiais, knyga, kurią reikėtų skaityti taip, kaip skaitoma mirusiojo knyga. Tai, Lansonos teigimu, poetinis Hugo Aš dienoraštis.

Šioje lyrinėje Hugo išpažintyje, išaidėjusioje iš kenčiančios tėvo širdies gyvų mirusios dukrelės prisiminimų fone atsiskleidžia įvairūs poeto minties ir sielos virpesių aspektai. Kartais jis sustoja prie žmogiškosios egzistencijos mįslės, ar, skųsdamasis savo likimu, kaltina Dievą, o kartais nusizeminęs nusilenkia Kūrėjo begalybei, atsiduoda jo valiai ir paskęsta švelniuose laimingų dienų vaizduose.

Tačiau visur ir visada dvasiniame poeto horizonte iškyla Leopoldinos šešėlis. Ji visada jam gyva, jis niekad jos neužmiršta. Jis ir šią savo lyrinę išpažinties knygą jai skiria: "Išskleisk savo rankas ir imk šią knygą: ji tau".

Visa ketvirtoji 'Kontempliacijų' knyga, lotyniška antrašė 'Pauca meae' – keletas žodžių mano dukrelei, ir tėra skirta tik Leopoldinai. Tačiau šie visi eilėraščiai – jų yra septyniolika – nėra nei tos pačios inspiracijos, nei savo mintim bei nuotaika to pat pobūdžio.

Pačiam pirmajame šio ciklo eilėrašty horizonte iškyla ir atsiskleidžia vaizdas. O jame – du neatskiriami ir fatališkai susieti žmogaus egzistencijos momentai – karstas ir lopšys, tarp kurių telpa visas jo žemiško gyvenimo kelias, pasibaigęs gilia mirties tyla – "profond silence de la mort".

Kitame eilėrašty, parašytame grįžtant iš kapinių – "en revenant du cimetiere", Hugo atskleidžia saulėtus gyvenimo momentus, kai myli ir esi mylimas, kai matai dangų ir debesis, kai džiaugiesi paukščių giesmėmis, kai tave rytą pasitinka ir bučiuoja tavo motina, sesuo, duktė, kai tu esi laimingesnis negu karaliai.

Deja, visa ateina ir praėina: "Tout vient et passe". Ir visa baigiasi mirtimi, kurios gūdaus skeleto šešėlis atsiskleidžia ir prasiplėčia eilėraštyje 'Mors' ('Mirtis'). Šiame simbolinio realizmo vaizde jį žengia dideliais žingsniais, visa aptemdydama, Babiloniją paversdama dykuma, rožes trašomis, o motinų akis – upeliais.

Čia, šiame kūrinyje, pasigirsta ir moterų šauksmas: "Grazink mums šią mažą būtybę! Jei ji turėjo mirti, kam reikėjo, kad ji gimtų?" Tai šauksmas, kilęs iš skausmo, palietusio poeto būties gelmes, ir primenantis Jobą, savo nedalioje keikusių dieną, kuri matė jį gimstant – "Perisse le jour qui me vit naitre" (La sainte bible), ir kaltinusi Dievą.

Kaltina Dievą ir Hugo: "O Dieve, kam tu atėmei iš manęs šviesą"? "Pagalvok, ką tu padarei!" ... "Gal būt jai šalta josios kape..." Tačiau dažnai eilėraščių mintis ir tomas keičiasi, ir Hugo, kaip ir biblinis patriarchas, nurimsta ir nusizemina savo nežinojime: "Aš sutinku, kad tu vienas nežinau, ką darai". O kartais, kontempliuodamas gamtą, pajunta jis savo menkumą bei mažumą ir Kūrėjo begalybę.

Pagaliau jo kančia sujungia jį su anapus: 'Kapas, kuris užsklendžia mirusiuosius, atidaro dangaus sklaidą'. Gi žmogus tematas tik vieną daiktų pusę. Ir "reikia, kad žolė augtų, o vaikai mirtų". Tačiau visa tai nesumažina kenčiančios tėvo sielos liūdesio bei skausmo. Ir Hugo, liovėsis kaltinti ir keikti, teprašo leisti jam verkti: "Je cesse d'accuser, je cesse maudire, Mais laissez-moi pleurer".

Verk! Verk! nes tėvas savo mirusios dukrelės nėra užmiręs. Nėra sumžėjęs nei jo skausmas – jis gilias ir neišdildomai įsirėžęs jo būties gelmėse. O tai, kad, vieno eilėraščio žodžiais, žmogaus skausmas yra visatos kūrybos elementas – "la douleur de l'home entre comme element dans la creation de l'univers", mažą tepaguodžia.

Maža paguoda tėra ir tai, kad kančia yra blogis, kuris teorinėje plotmėje neegzistuoja, kuris, Sartre knygos 'Būtis ir nebūtis' (L'etre et le neant) žodžiais, teturi gramatinę būties formą. Tačiau gyvenimiškoje plotmėje jis triumfuoja – su juo susidūrė biblinis Jobas, ir savo būties gelmėse pajuto ir 'Kontempliacijų' autorius...

Bene patys gražiausieji šios lyrinės Hugo išpažinties eilėraščiai yra tie, kuriuose atsiskleidžia laimingos poeto dienos, praleistos drauge su Leopoldina, išskylančia laiko horizonto tolumose. Poetas teberauda, ir jo ašaros, tarsi krisdamos jau ant sukietėjusios kančios lavos, įsirėžia gyvais prisiminimų vaizdais ir virsta žerinciais jo poezijos perlais.

Palaiminti ir šviesūs prabėgusių dienų rytai, kai Leopoldina, būdama mažytė, atbėgdavo į jo kambarį. Laukdavo jis jos kaip saulės spindulio. O ji, pasakiusi 'Labas rytas, tėti', atsisėdavo ant jo lovos, vartydavo jo knygas, juokdavosi, paskui kaip praleikiantis paukščiukas vėl išbėgdavo.

Hugo ryškiai mato ir save, ir visus keturis savo vaikus, susėdusius ant jo kelių ir kalbančius prie besikūrenančio židinio. Visa tai iškyla vidiniame jo dvasios horizonte, kuriame atsiskleidžia ir Leopoldinos kapas, jį atskyręs nuo tų saulėtų dienų.

Nematoma, o tačiau giliai jaučiama jo liūdesio bei skausmo uždanga nusileidžia tarp jo ir gamtos grožio. Dabar poetas žino, kad jis jau niekad nematys 'nei auksinio saulėleidžio, nei burių tolumoje', kad jau visa praėjo kaip šešėlis ir vėjas: "Comme l'ombre et comme le vent".

Vienas iš pačių gražiausiųjų, tikras jo ašarų perlas, yra keturioliktasis 'Pauca meae' kūrinių. Čia poetas mato pats save ir fizinę bei dvasinę savo laikyseną tam tikroje laiko distancijoje – rytoj, enantį aplankyti Leopoldinos kapo ir nešanį puokštę gėlių:

Rytoj, auštant, kai tiktai pradės balti kaimas, Aš išėsiu. Matai, aš žinau, kad tu manęs lauki.

Eisiu nieko nematydamas ir nieko negirdėdamas, Vienas, nepažįstamas, palinkęs, sukryžiuojęs rankas, Liūdnas; ir diena man bus kaip naktis.

Kiek iš tikrųjų nuoširdumo šios pilgriminės kenčiančio tėvo kelionės vaizduose! Tačiau nei šio, nei kitų 'Kontempliacijų' eilėraščių fragmentai, išversti prozos kalba, neatskleidžia poetinio jų grožio. – Poezija, parafrazuojant Maritain knygos 'Situation de la poesie' mintis, gimsta kūrėjo būties gelmėse ir yra estetinis vienetas, kurio forma neatskiriamai susijusi su turiniu bei mintim. Tad ir verčiant dažnu atveju ji nustoja savo gyvybės bei sielos.

Čia tačiau ne tai – ne šios Hugo lyrinės išpažinties grožis – ir rūpėjo. Tenorėta atskleisti poeto skausmo gelmes, o ir jo siela, kurioje visada buvo gyva Leopoldina ir iš kurios tarsi iš vandenyno dugne paskendusio vulkano nesulaikomai veržėsi tėvo liūdesys, virsdamas gyvais ir nuoširdžiais poezijos perlais.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
For a 74 bed General Hospital to work in beautiful sunny Florida. General duty nurses for all shifts. Good starting salary. Differential for evening and night duties. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to: Administrator
FISHERMEN'S HOSPITAL INC.
P. O. BOX 68
MARATHON, FLORIDA 33050
305-743-5533 (28-35)

APPOMATTOX CO.—81 Acs. timberland, streams, nr. good employment. \$28,000, terms.

PRINCE EDWARD COUNTY — 86 Acs. on U.S. Hwy. 15. Long creek frontage, 15 open. Only \$33,000.

HIGHLAND CO.—821 Acs. cattle farm in Big Valley. Long hwy. frontage, 2 houses, stream, several springs. About 500 Acs. in pasture, fenced. A real beauty, only \$275 per Ac.

BUCKINGHAM CO.—26 wooded Acs. on state road w/nice creek flowing through. Excel. hunting. Elec. \$16,500, terms.

BASIL ATKINS STATE WIDE REALTY CO.
408A E 3RD ST.
FARMVILLE, VA. 23901
804-392-5190 Res. or
804-392-6163 Office (28-30)

• Nijolės Vedegytės-Palubinskienės dailės kūrinių paroda įvyks š. m. balandžio 26-27 d. Detroito Kultūriname Centre Southfield, Mich. Parodoje bus išstatyta 25 kūrinių. Parodą rengia Detroito ir Windsorso L. Fronto Bičiuliai.

JANITORIAL PEOPLE

We are now accepting applications for full and part time work in the greater Hartford areas. All applicants must bring 2 written references on letterhead at the time they come in to fill out an application. All applicants must apply in person only on Monday and Wednesday.

BUILDING MAINTENANCE CORP.

108 Constitution Plaza
Hartford, Conn.
(203) 325-2112 (26-30)

1975 TOUR TO LITHUANIA AND GERMANY WITH EUROPA TRAVEL SERVICE

911 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Telephone: (216) 692-1700

ON KLM ROYAL DUTCH AIRLINES TRANSATLANTIC BOEING 747 JUMBO JET PLANE

Departure: May 29, 1975

Return: June 12, 1975

Tour price from Cleveland \$1,005.00
Tour price from New York \$ 921.00

ITINERARY: 5 nights in Vilnius with a full day excursion to Kaunas, (Possibility of extra night in Vilnius), 4 nights in Riga, Latvia, 4 nights in West Germany.

TOUR PRICE INCLUDES:

- Economy class air fare from Cleveland, respectively from New York
- Air transportation Leningrad, Vilnius, Riga, Leningrad
- First class Hotel Accommodations, double occupancy
- Pension accommodations in West Germany
- 3 meals daily in Vilnius and Riga
- Sightseeing tours
- Transfers
- Bus transportation
- Baggage handling

For departure from other cities and the following fares to the New York rate

Chicago: \$119.00 Detroit: \$81.00
Buffalo: \$ 68.00 Toronto: \$86.00
Single Supplement: \$95.00
All rates are subject to change.

RESERVATION FORM

EUROPA TRAVEL SERVICE, 911 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119. Telephone (216) 692-1700

GENTLEMEN:

Enclosed is \$..... as deposit for this Tour.

(Make checks payable to Europa Travel Service). Minimum deposit \$100.00 per person. Final payment due 30 days prior to the departure date.

Mr./Mrs. Number in Party....

Address

City State

Telephone Number Single Accommodations

I will be travelling with

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pabaltijys be Lietuvos

JURGIS GLIAUDA

Makabriškas šio rašinio pavadinimas neskirtas nerimui sukelti. Lietuva, kaip buvo, tebėra integralinė Pabaltijo dalis. Visokeriopų Lietuvos problemų aptarimų nėra praeitų metų 'Journal of Baltic studies' numerioje. Tiksliai apžvalgų skyriuje atrandame vieno, kito leidinio anotaciją, review, susijusias su lietuviška tematika.

'Journal of Baltic Studies' yra Pabaltijo tyrinėjimų draugijos (AABS) leidinys. Draugija susikūrė 1968 metais. Draugijos veikimo laukas: Pabaltijo problematikos nagrinėjimas, ir kuo plačiausia tos savykos prasme. Tam reikalui gausūs leidinio bendradarbiai naudoja įvairius dėstymo metodus. Čia pastebime scholastiką, ekskursus į etnografiją, susilietimą su moderniu politiniu status quo — visa tai sudaro leidinio turinį, jo puslapių temas. Dėstymo metodika: ji nutysta iki dispuo knygy apžvalgose.

Draugijos nariai aukštųjų mokyklų dėstytojų kadrai. Ir tai yra naši iniciatyva apjungti antros imigracinės kartos prieauglį, kuris, dažniausiai tėvų atkaklumu ir pastangomis, buvo pribrandintas aukštosios mokyklos dėstytojo statusą pasiekti. Apie draugiją ir, daliai, apie jo leidinį, susibūrė gražus atžalynas, kurio pastangomis pabaltiškosios studijos deda naujus ir įdomius niuansus ant amžinos ir universalinės aneksuotų, nusuverenintų valstybių temos. Savo laiku, profesorių tapęs Adomas Mickėvičius, ex catedra, Paryžiuje kalbėjo 'Journal of Baltic studies' motyvais. Dabar mes girdime šimtabalsį antrosios, prinokusios imigracinės kartos pareiškimus beveik ex catedra, beveik politinio išsamumo rėmuose. Reikia tikėti, kad pavojingasis selekcijos narcizizmas neapglubs temų tolėjimą nuo pagrindo, nuo problemos esmės, nuo ideologinio militantizmo dėl pajungtų tėvynių suverenumo. Nevisad pagal gyvenamąjį momentą akademinis scholastiškumas yra dorybė. Kartais ta savybė tampa saldžiu sapnu ir iliuzija, kurios griebėsi kacete Balys Sruoga, kurdamas komediją šalia kacetinių krematorių.

Taip, vasariniame aptariamame žurnalo numeryje nėra puslapių, skirtų lituanistikai, bet tai nereiškia, kad jau kam kam, bet mums, laida nėra įdomi, kad jau mums dėl to vasarinio numerio pasirodymo nei šilta, anei šalta. Numerio medžiaga įdomi, patraukli ir verta pažinimo. Ji verta skaitymo jau vien dėl to, kad tai mums, lietuviams, teikia žinių apie kaimynus latvius, apie estus. Vis ir vis tos trys tautos gyvena fatališkame vieni kitų nepažinime. Komiška tarti, kad estų arba latvių kultūrinė, etnografinė ir net politinė tematika lietuviams yra terra incognita! Mes nežinome tų tautų įsimintinų istorinių datų, vardyno. Šią tragikomiską faktą lengvai konstatuojau suėjęs su estais, su latviais, su pakankamos erudicijos asmenimis, kurie tačiau nieko nežino apie mus. Net to pat miesto literatai, atrodo, elementas susižinojimui jautrus, tarpsta savo kevale, be jokio dėmesio kaimynystėje esančiam literatui pabaltiečiui. Ir kurjuzui padidinti,

kaip aš, taip ir jie, gerai nusimano apie kitas, prancūzų, anglių, rusų literatūras, nekalbant jau apie gana bespalvę amerikietiskąją. Lietuvių kultūriniai faktai jiems dėmesio nekelianti smulkmena!

Ta prasme 'Journal of Baltic studies' dvelkia šviežiu tarpusavių pažinimo vėju. Leidinys provokuoja žinojimą. Leidinys suveda pabaltiečius scholastikus, kas gali tapti įvadu į platesnę pažintį, gali intriguoti ir tokius nepajudinusius savo stagnacijoje kalnus, kokie, iki šiol buvo pabaltiečiai kūrybininkai. Karta, atradusi medijumą, anglių kalbą, sustoja palankioje vertybėmis keitimosi padėtyje. Sustoja, gal būt, per vėlai, nes kūrybinis išsivijimo elementas, be-naudojės savo kalbas, netrukus dings, ir sekančios kartos talentai atskils nuo kamieno, nelyginant W. Saroyanas, kurio niekas nepavadinė armėnų literatu...

Įdomus aptariamame numeryje yra Valters Nollendorfs'o rašinys "Ryga po-karinės latvių generacijos lyrinėje poezijoje". Nors rašinys liečia tolimą nuo buitinių politinių negandų temą, stiprus akcentas guli

kaip tik ant šios dienos bendravimo bei nebendravimo su kraštu teorijų.

Ryga yra didelė tema latvių poetikoje, traukli, epinė ir lyrinė, perauganti iki erotiškumo. Ir tas momentas ar nebus tikrai unikalus reiškiny visuotinėje poezijoje? Poetas Ojars Vaciētis pareiškia (angl. vertimas): And scatter the sadness of a long parting; In the embraces of your flaming avenues...

Poeto meilė miestui susi-šaukia su Baudlaire Lotynų kvartalo impersonizacija.

1965 metais susidarė jaunųjų latvių literatų grupė 'Mes'. Tas pat žodis ir lietuviškai 'Mes' (We). Bendravimą su sovietiniais latvių literatais jie sumanė paremti tautiniai-meniška koncepcija. Paėmė ir sudarė eilių antologiją 'Ryga'. Į rinkinį sudėjo latviškąją 'rygiana', kas poezijoje jarta apie Rygą. Čia buvo liūto dalis dabar esančių sovietinėje pozicijoje poetų, daug išsivijusių poetų. Pagal duotus šiame rašinyje fragmentų vertimus rinkinys buvo tikrai įdomus, efektingas, perverias poetinės manieros

(Nukelta į 6 psl.)

CVIRKA, JUCIŪTĖ IR LENKAUSKO 'NETIKĖTŲ IŠSIPILDYMŲ VALANDA'

R. SPALIS

Studentas būdamas, perskaitęs, kad Cvirka gavo premiją už 'Kasdienes istorijas', Putino Mykolaičio literatūros seminare, pasiūliau parašyti referatą apie tas istorijas.

Knygą, laimėjusią premiją, atverčiau su pagarba ir malonumu, bet, verčiant puslapius, tas džiaugsmas pradėjo nykti. Jutau, kad kūrybinė kibirkštis buvo paaukota komunistinei propagandai. Iš tikrųjų tai buvo istorijos apie 'kapitalistinio' žmogaus bankrotą. Piršosi išvada, kad tik kita santvarka galinti išauginti tobulesnį, laimingesnį žmogų. Taigi komunistinė.

Suprantama, mano referatas nepagerbė tos knygos. Tuometinis Akademiko redaktorius B. Tiškus, tą sutrumpintą referatą idėjo į recenzijų skyrių. Vėliau jis man sakė, Cvirka tvirtinęs, kad recenziją parašęs jo asmeninis priešinys.

Cvirkos svajotas rusiškas komunizmas jau 30 metų 'auklėja, laisvina, kuria rojų' Lietuvoje ir po tiek metų tų pastangų rezultatai atsidūrė ant mano stalo.

Dvi knygos, du autoriai atskleidžia tikrovę. Ji nušviečiama iš dviejų priešingų polių. Pirmos knygos autorė — Sibiro vergė, antros autorius išėjęs komunistinę mokyklą.

Elena Juciūtė, inteligentiška gyvenimo stebėtoja, vedžioja mus ne vien po Sibiro vergų stovyklas, bet ir po dabartinę Lietuvą. Jos vaizdas tragiškai liūdnas.

Romualdas Lankauskas (romanas mažiau ar daugiau skirtam jaunimui, studentijai) tik patvirtina, paliudija, kad Juciūtė nieko nepagražino, ne pridėjo.

Tačiau tarp tų dviejų autorių yra ir pagrindinis skirtumas. Ne tai, kad E. Juciūtė nepretenduoja ir skambų rašytojos vardą, o Lankauskas jau pripažintas švietalas ir kad, tarp memuarų ir romano yra esminis skirtumas.

Skirtumas kitur. Juciūtė mato tą sužalotą žmogų Lietuvoje ir ji jam atlaidešne. Laisva būdama, ji pateisina jį, paaiškina priežastį, parodo eilinio žmogaus beviltišką padėtį prie dabar-

tinės struktūros.

Tuo tarpu Lankauskas yra suvaržytas. Jis stebi tą veik visuotiną išsigimimą, bet jis bejėgis durti pirštu, nurodyti negerovės šaltinį. Jis nesušvelnina įspūdžio ir todėl jo puslapių vaizdas net graudesnis, žiauresnis.

Juciūtės aprašytas sukčiavimas, randa atgarsį ir romane: pagrindinio veikėjo tėvas pardavinėjo pažįstamiems aukštesne kaina deficitines prekes, kurių ne su žiburiu nerasi parduotuvėse. Vos neįkliuvo, bet gerai 'patėpė'; motina, būdama krautuvės vedėja, į rauginčius kopūstus pripildavo vandens, parduodavo apgedusius, nurašytus, vaisius ir t.t.

"Svarbu gerai gyventi. Tėvynė? Tauta? Ateitis? Kultūra? Prašom nekvaršinti tokiomis klausimais galvos" (45 pus.)

(Labai naudingas sakiny su mums tremtyje paskaityti. Nusikaltę savajai tautai, negali pakęsti tokių temų išsivijoje, pasipila chamizmas, o vienas rašytojas susilaukė net rasisto vardo.)

(Nukelta į 6 psl.)

Alice Stephens

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Donizetti

opera

MEILĖS ELIKSYRAS

1975 m. " 19 d., 8:00 val. vak.
1975 m. " 20 d., 6:00 val. vak.
1975 m. " 26 d., 8:00 val. vak.

MARIJOS MOKYKLOS AUDITORIJOJE

Diriguoja — VYTAUTAS MARIJOŠIUS

(Balandžio 19 ir 20)

Alvydas Vasailis

(Balandžio 26)

Akompaniatorius — ALOYZAS JURGUTIS Režisuoja — HERBERT BEATTIE

Gina Čapkauskienė

Margarita Momkienė

Algirdas Brazis

Arnoldas Voketaitis

Stefan Wicik

Bilietai — MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill.

Parteryje — \$12.50, \$10.00, \$8.00 ir \$6.00; balkone — \$11.00, \$7.50 ir \$5.00.

Paštu užsakomi, kartu su čekiu: LITHUANIAN OPERA, 6905 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629.

CVIRKA...

(Atkelta iš 5 psl.)

Kolchozuose žmonės suvaryti į mūrinės trobeles, jos vienodos lyg kareivinės. Kai kas negali pakelti tokio gyvenimo. Prisiminkime tik mūsų viensėdžius, kurie ir papuošė ir pakėlė Lietuvą. Iš pažangos į atžangą.

Mieste negeriau: ligoniniai guli koridoriuje, prastas maistas ligoninėje (200 p.)

"Grubumas, chamizmas, storžieviskumas ir apskritai kultūros stoka mūsų gyvenime, įvairiose jo srityse" (201) Tvirtina romano veikėjas.

Tačiau ir to dar negana. Teatleidžia man skaitytojai, jei idėsiu kiek ilgesnį ištrauką.

"Senelė savo budrumu galėjo lygintis tik su vienu mūsų kaimynu, dabar pensininku, o anksčiau kažkokiu smarkiu veikėju, kuris nepaprastai domėjosi, kas ką veikia, ką kalba, su kuo draugauja, kokias mintis dėsto ir taip toliau. Pasaulis nežus, kol yra tokių budrių žmonių; jis laikosi ant jų uolius budrumo, nelyginant žemės rutulys ant Atlanto pečių. Stovėdami viena koja karste, jie vis tiek kiurkso atsukę ausį: o gal ką nors svarbaus dar suspės išgirsti... Riekitės dėl pinigų ir daiktų, šnibždėkit virpančiomis lūpomis Ma monai šventas maldas, apgaudinėkit, pataikaukit, kyšininkaukit, sukčiaukit, veidmainiaukit, saugokit raktus, slapta klausykit svertimų šneku, braukitės į kito žmogaus širdį ir sielą su nešvariais savo batais, bet man neliskit į akis; užsidarysiu kambary, išjungsiau patelefoną ir klausysiuos Listo Sonatos b-minor, kad būčiau toliau nuo jūsų." (207 p.)

Man atrodo, kad komentaru čia nereikia.

Knygos pagrindinis veikėjas užtinka prieškarinius laikraščius, žurnalus, nupūtes dulkes jis pradėjo juos skaityti: "Tuose pageltusiose leidiniuose buvo tokių dalykų, kurių aš niekad neįsivaizdavau. Tiesiog sunku patikėti. Aš tarsi pažvelgiau į pro miglą ir keliasdešimties metų senumo praeitį, į tai, ką ten pamatė, kėlė didžiausią nuostabą, šimtus įvairiausių klausimų ir vertė susimąstyti. Nejaugi taip buvo, nejaugi taip galėjo būti? (138p.)

Senelis pasakoja, apie Hitlerio ultimatumą, kad teko trauktis iš Klaipėdos neiššovus nė vieno šūvio, su ašaromis akyse, su širdgėla, neapykanta.

Į tai knygos herojus atsako: "Vis dėl to reikėjo priešintis".

"Žvirblis negali kariauti su vanagu, - tarė jis, prisikimšdamas pypkę? - Mums daugiau nieko nebeliko tik trauktis. Nėr blogiau, kai esi mažas ir silpnas. Stipresnis juk su tavimi nesiskaito. Kas tu jam? Jėgos ir godumo jis daug turi, o sąžinės ne. Užtai per amžius visokios sumaišos, grobimai, karai".

Ar tai nėra priekaištas mums, mūsų kartai, kuri neišdriso, kad ir maža būdama, žvirbliška, šokti vanagai, ar akis? Tikiu, kad tai autorius norėjo pasakyti.

Nėra ramybės prie ežero. Atvažiuo su automobiliais, su palapinėmis, dega laužai, sklinda girtų dainos, girdėti keiksmas. Vienas iš vyrų kas antras žodis sako kekšė. Tikras balaganas, tvarkos nėra ir vietiniai negali apsiginti nuo to amaro, nors teršia, viską gadina, o gamtos apsaugos inspektorius amžinai girtas, jam nepraneši. Persi vėliau išveda, kad jis todėl girtas, kad tie atvykę rusai. Jis jų negali sudrausti, taigi geriau pasigerti, nenuėiti, nematyti, mažiau bėdos.

Patys vietiniai irgi bijo, nes juos primuš. Visi beję-

PABALTIJYS BE LIETUVOS...

(Atkelta iš 5 psl.)

variantais, jausmo ekspresija, nuostabi meile miestui kuris yra latvių kultūros širdis. Greta idiliškų, epiškų, lyrinių aspektų, virpančių apmaudu žvanga sovietinėje Latvijoje gyvenančios poetės Vizma Belševica eilės (angl. vertime): Winds rage. Winds howl. Riga is mum; The nude stone women ar mum; Thy heraldic beasts are mum; The steeples ar mum. The roosters; On the steeples are mum.

Šis simbolizuojantis pasąžas rodo mums letarge sustingusią Rygą. Kupinas kažin kokios įtaigos ir parbloškiančios jėgos eilėrašitis tampa deklaracija. Ir ką deklaruoja tos eilutės, tuoj pat atšifravo oficialūs eilėdarai. Atsiliepė oficialus 'pilietiškumo' pareigūnai, kurie atsakė poetei Vizmai Belševicai eiliuotais prieštaramais: "Ryga nėra tyli, Ryga visad palinkus į Rytus, Ryga nėra tyli..."

Sovietinės orientacijos poetai, skubomis, tvirtino, kad Ryga yra dinamiška, etc. etc. Tai buvo latvių liaudies poetės Mirdzos Kempe oficialusis džiaugsmas sovietinė Ryga.

Istorija pasibaigė paprastai, sovietikai, pagal standartinį receptą. Poetė Vizma Belševica, apraudojusi tylinčias Rygos vėtrunges, tylinčią Rygą, buvo nutildyta. Sovietinės Latvijos leidyklos nebeprilaukė poetės Vizmos Belševicos kūrinio. Ant jos kūrybos eilių padėtas sunkus, nepakeliamas cenzūrinis veto.

Ši rašinį plačiau aptarti priverčia jo polėkiška faktūra. Jis reprezentuoja autoriaus talentą gebėti iš-

giai. Autorius nedrįsta tiesiai pasakyti, kad tai rusai. Jis rašo: "atvažiuo į šitą nuošalų kaimą iš labai tolimo didelio miesto" (Tur būt turimas galvoje Leningradas).

Nepamiršta autorius ir mūsų. Gal net turi mums daug šilumos, kartu pasigailėjimo.

Mongirdienė, neseniai grįžusi iš Amerikos, pasakoja apie savo sūnų gydytoją, kuris puikiai gyvena: dvi mašinos garaže, namas, vila, baldai liuksusas. Po to seka dialogas:

- Klausyk, gerbiamoji, sakau Mongirdienei, - o jūs sūnus ar perka lietuviškas knygas?

- Nežinau. Tiesa, prisimenau, pasakojo, kad tu knygų leidimui penkiasdešimt dolerių paaukojo.

- Oho, didelės sumos nepagalėjo.

Mongirdienė nepajunta mano ironijos.

- Jis, Darius, patriotas.

- Reikėtų sudeginti tokio patrioto namą ir vilą ant vandenyno kranto. Gal tada jis suprastų ką nors.

Knygoje pasitaiko ir humoro, kad ir pro ašaras. Autorius mini ūkininkų prekių parduotuvę: "... ant jos stogo vakarais degdavo raudonas neoninis užrašas: Viskas Seimininkams. Kartą dalis neoninių raidžių sugedo ir tada, pažvelgęs pro langą, pamatydavau tik pirmąjį žodį ir raidę Š." (234)

Prisimenant autoriaus minimą sukčiavimą ir deficitines prekes, toji raidė 'Š' igauna tam tikrą prasmę.

Knyga palieka sunkų, liūdną Lietuvos vaizdą, užvertus paskutinį puslapį. Atskiri individai blaškosi agonijoje, mėgindami išlaikyti ir orumą ir pagarbą sau. Tačiau sąlygos sunkios, nepalankios. Stebina knygos nuosirdus atvirumas.

Ir tremtyje yra eilė skaudulių, įdomių individų, kurie irgi prašosi į romano puslapius.

reikšti tiek daug skausmo studijinėje apybraidoje.

Žurnalo laidoje susitinkame, ir tai džiugina mūsų ignorancijos apmažinimu su Jaan Puhvel'io studija: 'Mitiniai elementai estupoezijoje'. Victor Terras rašo apie estų poetą Aleksį Rannitą, kuris mums, lietuviams yra savas ir mylimas. Tiek daug dėmesio skyres mūsų poezijai, naujų kūrybinių aspektų radęs Čiurlonio pasaulyje - Aleksis Rannitas parbloškia savo poliglotizmu ir erudicija kūrybiniuose kitų tautų sūkuriuose. Mes, nustebe sutinkame Rannito eilių išeišvose rusų poezijos antalogijose. Kaip estų Ivaska, Rannitas nesutelpa estų literatūros rėmuose. Čia matyti įdomi paralelė su Nabokovo kūrybiniu dualizmu. Deja, Victor Terras rašinys trumpas, keturių puslapių, patiekęs tiktai temos karkasą.

Pekka K. Hamalainen savo studijoje "Revoliucija, pilietinis karas ir etniniai santykiai Suomijoje", liečia Suomijos visuomenės atliepius į Rusijos 1917 metų, ir vėliau, revoliucijas, Jeigu pasaulinėje spaudoje Sovietų Rusijos-Suomijos karas gerai išnaudota tema, Suomijos visuomeninių klodu formacija ir jų padėtis valstybės nepriklausomybės priešaušryje vis ir vis buvo lokalinio pobūdžio istorija, vargais negalais sužinoma iš enciklopedinių žodnyų; šis Pekka K. Hamalainen aštuonių puslapių rašinys, su bibliografinės medžiagos priedu, jau gana reikšminga pastanga išnešti lokalinės istorijos detales į tarptautinę areną.

Emma S. Richards rašo apie poeto Janio Rainio ryšį arba jo įtakojimą, kurį poetas juto anglų romantizmui. Tai darbas par excellence studijiniai-literatūrinis, kiek atsiribojęs nuo žurnalo kolorito. Ir tai dėl laikotarpio, kuris liečiamas rašinyje, sąvrybių. Autorė daugiau sugestuoja, kaip kad įrodo, J. Rainio ir anglų romantizmo sąlyti. Tam ji naudoja paralelizmo pėdsakus, sanapas, kai kur aptikdama panašumus.

Aštrus, kaip ir poleminis rašinys "Estija tarp dviejų galybių". Jo autorius Tonu Parming. Rašinys skirtas William Toming knygai "The Soviet Colonization of Estonia" kritikai. Toming grietaiti smerkiamas už tai, kad savo knygoje jis neakcentavęs paskutiniojo Estijos prezidento Pats režimo autikratiškumo. T. Parming daro gana rizikingas išvadas, kad ir Estija dalinai buvo kalta ir provokavusi Sovietų elgesį, Estijos okupaciją, etc.! Šie tvirtinimai labai susižaukia su mūsų užpurnai pasirodžiusia anglų kalba studija, kurioje pastarieji Lietuvos metai buvo pavaizduoti kaip autikratinio režimo metai. Tokiu pat metodu T. Parming vertina jo nagrinėjamos knygos požiūrį į Estijos suverenumo praradimo ištakas. Šis metodas mummyse surado dvejetainę pažiūrą. Jeigu strategiškai, šios dienos interesuose, kai kas dabar nekel-

Pabaltijo Draugijos Bostone tretysis koncertas

Kovo 21 dieną įvyko tretysis Pabaltijos Draugijos ruoštas koncertas, kurio programą išpildė lietuviai - Gina Čapkauskienė, koloratūrinis sopranas, o jai akompanavo Saulius Cibas. Pabaltijos draugija ruošia tris koncertus metuose: estų, latvių ir lietuvių.

Gina Čapkauskienė ir Saulius Cibas buvo šio vakaro susidomėjimo centre, kada jie pasirodė Langy muzikos mokyklos nedidelėje koncertinėje salėje. Pirmą kartą lietuviui menininkai pasirodo šitoje nedidelėje, su gera akustika salėje.

Gina Čapkauskienė yra gerai žinoma lietuvių visuomenei. Ji turi aukštą koloratūrinį sopraną, kuris labiau primena tobulą instrumentą, kaip balsą, taip tobulai jis yra išvystytas, išlygintas, kas liečia kvėpavimą, ritmą ir spalvą. Jos programa buvo sudėtinga, ilga ir sunki. Gina išpildė: J.S. Bach - "Bist du bei mir", G. F. Handel - "Let the bright Seraphim" iš Samson, Klovos - "Rūta žalioti" (liaudies daina), ir Močiutės dvarely (liaudies daina), K.V. Banaičio - "Oi nėra niekur" (liaudies daina), A. Kačanausko - "Kad aš našlaitėlė" (liaudies daina), W. A. Mozart - "O zittre nicht iš "Die Zauberfloete" ir "Der Hoelle Rache" iš "Die Zauberfloete". Po pertraukos solistė dainavo: G. Bizet - "Ouvre ton coeur", G. Faure "Les roses D'Isphahan", H. Duparc "Chanson Triste", C. Debussy "Pierrot", B. Budriūno "Mano protėvių žemė", J. Gruodžio "Rugiagėlės" ir "Aguonėles" - žodžiai K. Binkio, J. Gaidelio - "Džiaugsmas" - žodžiai St. Santvaro, kuris buvo čia pat salėje ir buvo solistės iškviestas pasilenkti, Verdi - Rečitatyvas ir arija iš Estrano estrano... Sempre libera iš "La Traviata", ir bisui V. Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmė".

Nors tai nėra įprasta, bet norėtusi sustoti ties Ginos akompaniatorium Sauliu Cibu. Iš plačios lietuvių kolonijos Bostone, iš daugelio vaikų jau gimusių čia Amerikoje (čia gi gyvenama jau 25 metus), kurie baigė šeštadieninę mokyklą ir mokėsi privačiai fortepijonu skambinti, tik vienintelis Saulius išsina kaip savistovus pianistas ir akompaniatorius. Šis išėjimas vertas dėmesio ir pagarbos: kada kiti vaikai, o dabar jau kolegijos jaunuoliai, lakstė ir sviediniu žaidė, o dabar važinėja ir šoka, Saulius skambino ir dabar skambina. Jis dabar yra lieknas, gražus jaunikaitis, randas laiko fortepio-

tina, akademizmo paraštėje, neigiant bet koki 'strategiškumą', iškyla sena patarlė "pereat mundus, fiat iustitia".

Plati yra knygų apžvalgų sekcija. Čia bibliografinė medžiaga nusteina Pabaltijo temomis pasirodžiusių leidinių gausą. Tai puikus, didelio darbo ir atsidavimo reikalaujantis žurnalo skyrius.

no mokytojai ir praktikai. Čia ne tik Sauliaus nuopelnas, bet ir jo tėvų, ypač jo tėvelio inžinieriaus Cibo, kurį turėjau progos stebėti ne vieną kartą, kaip jis savo sūneliu rūpinasi. Girdėjau Saulių pirmą kartą akompanuojant rimtai ir su brendusiais dainininkais, su nelengva programa. Saulius turi gerą techniką, techninį paruošimą, jo rankos pastatymas yra tikslus (pirštai vienoje linijoje, nėra mažojo piršto nusileidimo, kas dažnai pasitaiko) jo klavišų užgavimas yra lengvas ir grakštus, jo technika leidžia jam skambinti sunkius pasąžas su pilnu lengvumu. Sau-

lius yra ritmiškas ir tikslus. Saulius gražiai paskambino savo 'solo' ir buvo puikus 'tuti' vietose. Linkime jam ir toliau kopti sunkia pianisto pakopa. Nesvarbios yra scenos šviesos (gal tėveliams), bet svarbus yra sunkusis darbas, užsidarius skambinti, ir skambinti. Abudu - dainininkė ir akompaniatorius buvo puikūs. Jie abu turi daug draugų Bostono visuomenėje, kurie savo draugiškumą parodė atsilankymu, gražiu šampano taurės iškėlimu ir savo prielankia nuotaika.

Elena Vasyliūnienė

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

JAUNIMO PASISEKIMAI

Roma Jasinevičiūtė

Smagu pastebėti, kad lietuviškas jaunimas reiškiasi moksle. Clevelandietė Roma Jasinevičiūtė yra pakviesta dalyvauti International Association of Dental Research suvažiavime, kuris įvyksta Londone, Anglijoje balandžio 11-19 dienomis.

Roma nuo pat mažens yra aktyvi lietuvaitė. Ji priklauso ateitininkams ir taip pat šoko Grandinėlėje. Roma mokėsi John Carroll Universitete. Ji yra dirbus Cleveland Konferencijoj nebūtų priėmęs. Šiam darbui buvo gavus American Heart Association stipendiją. Šiuo laiku Roma studijuoja trečius metus odontologiją Case Western Reserve School of Dentistry. Linkime Romai geros kelionės.

LB SUSIRINKIMAS

Š. m. balandžio 13 d. 12 val. mažojo N. parapijos salėje šaukiamas Lietuvos Bendruomenės Clevelando apylinkės susirinkimas. Darbų tvarka: atskaitiniai valdybos pranešimai, kontrolės komisijos pranešimas, valdybos ir kontrolės komisijos rinkimas. Kiti einamieji reikalai, klausimai ir sumanymai.

ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS METINIS SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, balandžio 20 d. 2 val. p. p. Lietuvių namuose įvyks Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių visuotinis susirinkimas.

Darbotvarkėje Valdybos ir Revizijos komisijos pranešimai, diskusijos dėl pranešimų ir Valdybos bei Revizijos komisijos rinkimai ir kt.

Maloniai prašome visus skyriaus narius susirinkime dalyvauti. Susirinkimą norime pradėti punktualiai, nes tose pačiose patalpose vyks 25 metų skyriaus veiklos paminėjimas.

ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS SUKAKTUVIŲ PAMINĖJIMAS

Sekmadienį, balandžio 20 d. 4 val. p. p. Lietuvių Namų Čiurlionio Ansamblio patalpose įvyks Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus 25 metų veiklos paminėjimas.

Programoje trumpa akademinė ir meninė dalis. Po to prie kavutės pasikalbėjimas apie artėjanti Sąjungos sukaktuvinių seimą Clevelande.

Maloniai kviečiame visus šiame paminėjime dalyvauti.

SIUNTĖ TELEGRAMAS PREZIDENTUI

Praeitą sekmadienį, balandžio 6 d. tuoj po pamaldų, abiejose lietuvių parapijose, jaunimas talkino ALTAi rašant laiškus ir telegramas prezidentui Fordui ir Kongreso atstovams, prašant, kad Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo ir toliau būtų laikomasi. Per vieną dieną prezidentui pasiųsta iš Clevelando keli šimtai telegramų.

Prieš tai savaitės bėgyje, lietuvių jaunimas su latviais ir estais Arcadeje rinko parašus iš amerikiečių po peticiją, prašant JAV vyriausybės nepripažinti Baltijos valstybių okupacijos.

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

Dailininkų M. B. STANKŪNIENĖS ir V. BALUKIENĖS KŪRINIŲ

PARODA

1975 m. balandžio 12-13 d.d., Clevelando Lietuvių Namuose

Atidarymas ŠEŠTADIENĮ, 7:30 V. V., kuriame dalyvaus poetė J. ŠVABAITE-GYLIENĖ. Jos knygas pristatys ST. BARZDUKAS. Taip pat programoje — RITA ČYVAITE, pianinas; MAXINE SCHINDLER, fleita; ŽIVILĖ KLIORYTĖ, dailininkų pristatymas.

MALONIAI KVIEČIAME ATSLILANKYTI.

Rengia CLEVELANDO LSK ŽAIBO MOTERŲ TINKLINIO KOMANDA

Grandinėlės baliaus jaunoji — Dalia Rydelytė.

J. Garlos nuotrauka

GRANDINĖLĖS BALIAUS PROGRAMA

Su metų tekme keičiasi Grandinėlė. Ateina nauji šokėjai, muzikantai, atsiranda kita grupės jaunoji. Šių metų grupės jaunoji yra Dalia Rydelytė, C.S. Universiteto studentė. Ji dalyvaus balandžio 19 grupės Aplinkinio baliuje. Ir ne tik ji viena, bet visa eilė esamų ir buvusių Grandinėlės šokėjų atliks nuotaikingą šokių muzikos programą.

Dalia Motiejūnienė, Irena Lalak, Raminta Vaitėnaitė, Danutė Grigaliūnienė, Vita-

lija Butkienė, Živilė Sullivan, Elenutė Razgaitytė, Dalia Juodėnaitė — vienos iš geriausių šokėjų ir vėl šoka, atlikdamos dalį baliaus programos šokių. Lygiai taip pat baliaus programai ir kitiems grupės pasirodymams jungiasi Živilė Kliorytė, Viktorė Lenkauskaitė ir Irena Bakūnaitė. Nijolė Balčiūnienė ir Valdonė Ziedonienė Aplinkinio šokioje šoks sėdėdamos ir jaunosios mamų.

Programos vedėjas (ir šokėjas) — Arūnas Čiuberis —

C.S. universiteto studentas, oficialių asmenų sveikintojas, kalbėtojas, šokių aiškintojas. Jonas Pažemis — Grandinėlės sceninių šokių kapelos vedėjas, visai programai duos muzikinį rėmą, tempą. O kur dar visos kitos linksmybės-vaišės, šokiai, skaidrės, loterija, visa baliaus kompanija.

Žodžiu Grandinėlės balius bus jaunas, nuotaikingas, programa įdomi ne tik šokiais, muzika, rūbais, bet ir šokėjais. Scenoje susitiks dabartiniai šokėjai, buvusieji ir būsimieji, kurie tęs Grandinėlės lietuviškų sceninių šokių darbą sekančių metų eilėje.

Vyriausio baliaus virtuvės šeimininkė — Bronė Mainienė. Baliniams šokiams gros Slobodos orkestras. Balius įvyksta balandžio 19, 7:00 v. vakaro, Slovėnų auditorijoje 6417 St. Clair Ave., Cleveland. Mašinoms parkinti čia pat prie salės yra dvi aikštės, kurias nuolat saugos policija.

Baliui pakvietimai gaunami pas Grandinėlės narių tėvus arba L.A. Sagius — 442-8674. Asmeniui — auka Grandinėlei 10.00 dol. Baliaus ruošiamas Grandinėlės labui.

LITERATŪROS VAKARAS IR PARODA

Clevelando LSK žaibo moterų tinklinio komandos rengiamos dailininkų Magdalenos B. Stankūnienės ir Vandos Balukienės paveikslų parodos atidarymas įvyks šį šeštadienį, balandžio 12 d., 7:30 val. vakare, Clevelando Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Atidaryme ištraukas iš savo kūrybos skaitys poetė Julija Švabaitė-Gylienė, o jos naujausias knygas "Gabriuko užrašai" ir "Septyni saulės patekėjimai" pristatys PLB garbės pirmininkas St. Barzdukas.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO 35-RIŲ METŲ SUKAKTIES KONCERTAS

Didysis Čiurlionio Ansamblio sukaktuvinis koncertas įvyks š. m. balandžio 26 d. (šeštadienį) Clevelande Simfonijos Orkestro koncertinėje salėje — Severance Hall, 11001 Euclid Ave., Cleveland, Ohio. Tai bus 1,002-sis Čiurlioniečių koncertas. Turėtume iš anksto rezervuoti vietas, įsigydami bilietus sau, savo viešnioms ir svečiams, o taip pat paskatindami ir visus kitus šiame įspūdingame koncerte dalyvauti.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Bilietai kainos: 6 dol., 5 dol. ir 4 dol. asmeniui, studentams 2 dol. Bilietai užsakymus paštu ar telefonu priima: H. Bankaitis, 4320 W. 211th St., Fairview Park, Ohio 44126, tel. 333-3780.

Bilietai galima įsigyti ir Patria prekyboje pas p. Gaidžiūną, Baltic Delicatessen, pas p. Urbonavičienę arba Lietuvių Namuose, kurių telefonas yra 531-2131.

Gražiausiai pagerbsime Čiurlioniečius ir jų vadovybę, jeigu koncerto dieną erdvi Severance Hall bus užpildyta lietuvių ir amerikiečių publikos. O tai galime pasiekti, jeigu stengsimės visi kartu ir kiekvienas atskirai.

Išdėmėkite koncerto datą ir įsigykite bilietus iš anksto — geriausia jau dabar!

• Amerikos laisvės traukinys, iš 25 vagonų, su keliaujančia paroda JAV 200 metų istorijos į Clevelandą atvyksta gegužės 13 d. ir čia pasiliks 9 dienas prie miesto stadiono, kad publika galėtų apžiūrėti eksponatus.

• **Income Tax pildo Bronius Taoras**, Lietuvių Namuose 877 East 185th St. Antradieniais ir ketvirtadieniais 5-8:30 v. v. šeštadieniais 10:00-2:30 v. p. p. Kitom valandos pagal susitarimą. Tel. 531-8687.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• **BALANDŽIO 12-13 D.** Dailininkų Balukienės ir Stankūnienės kūrinių paroda ir poetės J. Švabaitės Gilienės naujų knygų pristatymas Lietuvių Namuose. Rengia Žaibo klubas.

• **BALANDŽIO 19 D.** Grandinėlės šventinis vakaras-balius.

• **BALANDŽIO 20 D.** ALTS-gos Clevelando skyriaus 25 m. sukakties minėjimas.

• **BALANDŽIO 26 D.** Čiurlionio ansamblio 35 m. sukakties koncertas.

• **BALANDŽIO 27 D.** Vysk. Valančiaus mokyklos 25 metų sukaktis.

• **GEGUŽĖS 3-4 D.** Ateitininkų šeimos šventė.

• **GEGUŽĖS 11 D.** Motinos diena. Ruošia Žalgirio šaulių kuopos moterų sekcija.

• **GEGUŽĖS 16-18 D.** Lituanistinio instituto suvažiavimas.

• **GEGUŽĖS 24 D.** ALTS-gos sukaktuvinio seimo banketas.

• **GEGUŽĖS 24-25 D.** Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 25 m. sukaktuvinis seimas.

• **BIRŽELIO 1 d.** Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų pabaigtuvių aktas N. parap. salėje.

• **BIRŽELIO 22 D.** Pensininkų klubo Joninių gegužinė.

FREE....SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

DIRVA

TAUTINIS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Emilija Čekienė, ALT S-gos pirmininkė, šį šeštadienį, balandžio 12 d. pakviesta į Baltimore, kur ALT S-gos skyriaus suakutininėje šventėje pasakys pagrindinę kalbą.

• Dr. Jonas Balys, žurnalas Naujosios Vilties redaktorius, ALT S-gos suakutininėje seime Clevelande, gegužės 24-25 d. skaitys paskaitą apie lietuvių tautinę spaudą.

New York

MINES 25 M. SUKAKTĮ

ALT S-gos I-as skyrius New Yorke š. m. balandžio 13 d. rengia 25 metų skyriaus suakuties minėjimą.

11 val. ryto Kultūros židinyje Brooklyne įvyks pamaldos už mirusius skyriaus narius.

3 val. p. p. Congressional Bažnyčios salėje (91 St. ir 85 Rd. kampas, Woodhaven) įvyks akademija, kurioje prof. dr. Bronius Nemickas pristatys naujai išleistą Antano Smetonos raštų ir kalbų rinkinį "Pasakyta parašyta" II t.

Ištraukas iš knygos skaitys Irena Veblaitienė.

Poetas L. Žitkevičius skaitys savo humoristinę poeziją.

Po to prie kavutės bus tęsimi pokalbiai.

Visi nariai ir prijuočiantieji maloniai kviečiami dalyvauti pamaldose ir akademijoje.

BUTCHERS AND HAM PUMPER. PROGRESSIVE PROCESSING PLANT LOCATED IN PENNSAUKEN, N. J. HAS IMMEDIATE OPENINGS FOR HAM BONERS, TRIMMERS, PUMPER AND BUTCHERS. PRODUCTION LINE OPERATION. UNION SHOP WITH FULL BENEFITS. CALL 609-663-3240. (28-29)

OPPORTUNITY FOR MEDICAL TECHNOLOGISTS RIA REGISTERED PREFERRED Looking for something other than the usual Med Tech Job? Come & join our exciting, progressive, rapidly growing company. If you are an M.P. or have some RIA exp. don't waste your time any more on the humdrum. Call & find out about the vast possibilities available with: ENDORCINE CENTER 11001 Cedar Ave. Cleveland, Ohio 44106 Call Personnel Dept. Collect at 216-721-0300 (27-31)

A. A.

Kūrėjui-savanoriui

POVILUI LELEIKAI

mirus, jo žmonai URŠULEI, dukrai STASEI ir žentui MEČIUI NARBUTAMS, anūkams KĘSTUČIUI ir EDMUNDUI ir giminėms gilią užuojautą reiškiamo

L. K. Kūrėjų-Savanoriu S-gos
Detroito Skyrius

BRONISLAVUI NEIMANUI

mirus, jo dukrai ZITAI, žaibo slidinėtųjų klubo narei, ir visai šeimai reiškia nuoširdžią užuojautą

Žaibo Slidinėtųjų Klubas

ANTANAS SMETONA

Jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla. Parašė Aleksandras Merkelis. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. 740 psl. Iliustruota. Spaudė Vilties spaustuvė. Kaina \$12.50. Dar galima įsigyti krepiančias į K. Pocių. 3908 Fir St., E. Chicago, Ind. 46312.

GYVIEJI DEGLAI NEMUNO SLĖNYJE

Rašytojas Vytautas Alantas parašė Knygą "Romas Kalanta — Gyvieji Deglai Nemuno Slėnyje", kurioje atkuria iš surinktos medžiagos nuo įvykio pradžios 1972 m. gegužės, Romo Kalantos paveikslą ir lietuvių rezistenciją prieš Lietuvos okupantą. Knyga bus iliustruota ir jau pradėta rinkti. Leidžia Vilties leidykla.

• Vytautas Miceika, gyv. Hickory Hills, Ill., atnaujinamas Dirvos prenumeratą, laikraščiu paremti, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• A. Kiršonis, Rancho Palos, Calif., atnaujinamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo auką 12 dol. Ačiū.

• Edvardas J. H. Karvelius, gyv. Mount Carrol, Ill., apsilankęs Margučio patalpose Chicagoje ir susipažinęs su Dirva, užsiprenumeravo metams. Sveikiname.

• Margutyje, Chicagoje, veikusi telegramų siuntimo tarnyba, kovo 17-27 d. į Washingtoną išsiuntė 2732 telegramas.

IESKOMAS LEIDĖJAS

Prieš dvidešimt metų išleistas mano knygos "Buriavimas ir jūrininkystė" jau nebegalima gauti.

Naujai paruoštai knygai "Burės ir varikliai", skiriamai buriuotojams, motorvalčių ir kreiserių savininkams bei sportininkams žvejui, ieškomas leidėjas. Rašyti šiuo adresu: B. Stundžia, 53 Yorkleigh Ave., Weston, Ont., Canada M9P-1Y3 arba skambinti (416) 247-5634.

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo Dirvai šie asmenys:

G. Čekas, Warwick ...\$10.00
J. Pipiras, Worcester ... 4.00
Petras Lanys,
Asbury Park 7.00
P. Pusdešris, Australia .. 2.84
V. Skirmuntas, Kenosha 2.00
Ateities Klubas, Cleve. 10.00
VI. Matulionis, Cleveland 1.00
V. Čerškus, Windsor 2.00
VI. Venckus, Venezuela .. 2.00
L. Stonys, Southfield 2.00
L. Kezenius, Willowick .. 2.00
L.K.V.S. Ramovė Cleve.,
Skyrius, Cleveland ... 25.00
S. Šmaizys, Chicago 2.00
S. Pabrinkis, Cleveland .. 2.00
J. Žmuidzinas, Glendale 12.00
F. Tallat-Kelpša,
Evergreen Park 15.00
Ant. Šalkauskas, Omaha 2.00
J. Kalnietis, Catonsville .. 2.00
A. Daunys, Syosset 7.00
Skautų ir Skaučių Tėvų
Komitetas, Detroit 15.00
P. Nevulienė, Eastlake .. 5.00
V. Lukavičius, Cleveland 2.00
M. Smelstoriū, Euclid .. 7.00
Ona Ivaškie, So. Boston 10.00
J. Miglinas, Chicago 2.00
M. Rumbaitis, Lakewood 2.00
LB New Britain Apyl.
V-ba ir ALT New
Britain Skyrius,
New Britain 10.00
V. Kazlas, Los Angeles .. 2.00
A. Šimkus, Chicago 10.00
JAV LB Baltimorės
Skyrius, Baltimore 50.00
A. Lapinas, Chomedei .. 2.00
Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

• Vytautas Alantas, rašytojas, apmokėjo Dirvos oro pašto išlaidas siunčiant Brazinskams į Turkiją. Tokiu būdu laikraštis Brazinskams pasiekia per kelias dienas, vietoj eiles mėnesius. Pranas ir Algirdas Brazinskai pasiekiami šiuo adresu: P. A. Brazinskas, Multeiler Kampi, Yozgat, Turkey.

Los Angeles

METINIS SUSIRINKIMAS

Tautinės Sąjungos Los Angeles Skyriaus metinis visuotinis narių susirinkimas šaukiamas š. m. balandžio 20 dieną, sekmadienį, 12 val. 30 min. p. p., Tautiniuose Namuose, 3356 Glendale Blvd.

Bus renkama nauja Valdyba ir Kontrolės Komisija bei 2 atstovai į Tautinės Sąjungos Suakutininę Seimą, kuris įvyks š. m. gegužės 24-25 dienomis Clevelande, ir 2 atstovai į ALTą Los Angeles.

Po susirinkimo kavutė.

Toronto

• Dail. Alfonso Dargio, gyv. Rochestery, N. Y., naujausių kūrinių paroda įvyks Toronto Prisikėlimo Parodų salėje balandžio 19-20 ir 26-27 d.d. Parodą ir dailininką A. Dargį pristatys jo artimas bičiulis dail. T. Valius.

CLERK TYPIST

CLIFTON, N. J. PURCH. DEPT. \$110 START. \$120.-3 MO. TYPE PURCH. ORDERS, SHIPMENT REPORTS CANCELL. FILE CORRES. MISC. CLERICAL DUTIES. 201-772-3200 (28-34)

BUSINESS OF YOUR OWN FOR \$1,985

If you are ambitious, self-motivated, looking for that one opportunity to get you off and running, investigate this Unusual Business (Credit Card). A Small Investment and a Willingness to Work can provide you with Unlimited Earnings. Perfect Business for men, women & partners, whatever your background. This Business is designed to Generate a Good Cash Return immediately. For details: Call G. P. S. Corp. Toll Free — 800-241-3124 (26-32)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Solistai 'Meilės elekšyro' repeticijos metu: A. Voketaitis, M. Momkienė, Alg. Brazis, S. Wicik, G. Capkauskienė.

prancūzišką stilių, į permatomumą. Pats operos turinys įdomus, atitinkantis Amerikos žmonių mentalitetui, bet pastatymo vadovams ir atlikėjams tenka ypač gerokai techniškai padirbėti, nes šioje operoje nebebus verdischo dramatiškumo, bet žymiai linksmesnis pobūdis... Todėl maestro Vyt. Marijošius gal nebe reikalo tiki, kad 'Meilės elekšyras' meninėje plotmėje atsistos šalia iki šiol gal geriausio Chicago Lietuvių Operos pastatymo — 'Fidelio', kurį Vyt. Marijošius gerai vertina. Jis taip pat su malonumu paminėjo J. Karnavičiaus 'Gražinę' ir J. Gaidelio 'Dana', bet nieko neužsiminė apie K.V. Banaičio 'Juratę ir Kastytį', nes to pastatymo jis nematė. Paklaustas, kiek darbo 'Meilės elekšyre' turės publikos labai mėgiamas operos choras, maestro Vyt. Marijošius nedvejodamas atsakė: "Niekas kitas taip choro teisių negina, kaip mūsų operos valdyba. Choras šioje operoje bus labai reikšminga dalis..." O kaip su kitais metais, kurie žymės mūsų operos dvidešimtmetį? Taip, numatytos pastatyti net trys nedidelės lietuvių kompozitorių operos. Tai J. Kačinsko ir J. Gaidelio (libretai A. Landsbergio ir A. Kairio). Trečiosios nei maestro Vyt. Marijošius, nei valdybos pirm. Vyt. Radžius neatskleidė. Ji laikoma dar paslaptyste, nes, matomai, galutinai nebaigta. Pirmųjų dviejų operų kūrybinį darbą finansavo LB. Toji pati institucija jau atsiuntė 1,000 dol. ir gaidų perrašymui finansuoti. Kol kas tokia suma dar tik lašas jūroje prieš didžiulį darbą. Lietuviškas operas diriguotų gal net trys atskiri dirigentai ir jas apipavidalintų taip pat trys dailininkai. Kad tos trys operos tikrai ateitų į scenos rampą, visuomenė turi išlaikyti pirmąjį bandymą — išpirkti visus bilietus į 'Meilės elekšyro' spektaklius, nes jau girdėti neoficialių užuominų, kad ateityje gal užteks tik dviejų spektaklių, kai netolimoje praityje jų būdavo net po keturis. Bet, antra vertus, įdomi yra kita žinia: operos mecenatų bei rėmėjų skaičius kasmet didėja ir sumos auga. Reiškia, kad mums garbę kelianti Chicago Lietuvių opera pagrįdė laikosi ant pačių didžiųjų entuziastų pečių. Į tu entuziastų skaičių pirmoje vietoje reikia įrikuoti ir operos valdybą. Ją šiemet sudarė Vyt. Radžius (pirm.), V. Momkus, I. Navickaitė, J. Vidžiūnas, R. Grauzinienė, Vl. Stropus ir J. Mokaikaitis.

• MAESTRO Vyt. Marijošius kovo 25 d. vakare į Jaunimo centro kavinę susirinkusiems spaudos bei radijo atstovams kalbėjo: Operos valdyba padarė išmintingą sprendimą, pasirinkdama Meilės elekšyrą. Šis kūrinys lengvesnio charakterio, bet statytojams naujas egzaminas. Ją reikia pakelti nuo žemės, atseiti nuo realistinio pastatymo, aukščiau, ją reikia pervesti į

kevičius, Standard Federal bendrovės prezidentas, kasmet aukodavęs operai po 500 dol., o taip pat be procentų paskolines pinigų centų paskolines pinigų 'Jūratės ir Kastyčio' operos plokštelei išleisti. Kai J. Mackevičius mirė, į laidotuvių mišias giedoti nuskubėjo Operos choras ir solistai. Giedojimas buvęs tikrai įspūdingas. Kai vėliau įvyko bendrovės direktorių posėdis, dabartinis prezidentas M. Mackevičius, Jr. visiems direktoriams pasakė, kad Chicago Lietuvių Operai visada būtų duodamos aukos tol, kok ji gyvuos. "Jei manęs nebebus gyvųjų tarpe, o Lietuvių opera dar gyvuos, jūs turėsite vykdyti šį mano prašymą". Tai girdėjo ir man papasakojo ne kas kitas, bet tos pačios bendrovės vienas iš viceprezidentų — sol. Stasys Baras. Tai žinia, kaip Chigos Lietuvių operą pamilo tas žmogus, kuris lietuviškai gal nekalba, bet jo gyslose dar teka ir lietuviško kraujo. Štai dar ir kitas pavyzdys: buvusi gana lietuviška Brighton Parko kolonija pamažu vis mažėja, bet energingas operos valdybos narys J. Vidžiūnas ten kasmet surenka vis daugiau aukų. Tikėkime, kad šviesieji reiškiniai dar ilgai išlaikys Chicago Lietuvių operą gyvą ir kūrybingą, jei, svarbiausia, užteks solistų. Maestro Vyt. Marijošius daug vilčių deda į muz. Alv. Vasaitį. Alv. Vasaičio paruošimas operos dirigento postui yra kartu ir Vyt. Marijošiaus atsidėjimas nepriklausomai Lietuvai, kuri valstybinėmis stipendijomis rėmė jo studijas ir pasiruošimą muzikiniam darbui. Tai pabrėžė pats maestro spaudos konferencijoje.

AUDRONĖS SIMONAITYTĖS RECITALIS

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje rengia filisterės Audronės Simonaitytės dainų recitalį, gegužės 4 d. (sekmadienį), Jaunimo Namų didžiojoje salėje. Solistė Audronė Simonaitytė, šį semestrą studijuojanti, siekdama masterio laipsnio, randa laiko ir galimybių tiek vietoje, tiek kitose kolonijose dalyvauti lietuvių parengimuose ir savo daina teikti pasigerėjimą ir atgailą meno mylėtojams. Laukiama, kad Audronės recitalis bus gausus dalyviais, kaip tai buvo josios koncertuose, bebaigiant konservatorijos studijas. Bilietai į recitalį gaunami "Marginuose", 2511 W. 69th St., Chicagoje.

• MOSŲ opera kai kuriais atvejais susilaukia net ir amžinų rėmėjų. Štai neseniai mirė finansininkas J. Mac-